

Grzegorz Sibiga

**Dostosowywanie prawa polskiego
do ogólnego rozporządzenia o
ochronie danych**

Warszawa 2016

Spis treści

Wykaz skrótów	3
1. Wstęp	4
2. Czynniki mające wpływ na polskie (krajowe) przepisy o ochronie danych osobowych	5
3. Obligatoryjny zakres krajowej regulacji prawnej ochrony danych osobowych niezbędny do dostosowania prawa krajowego do ogólnego rozporządzenia krajowego	9
4. Fakultatywny zakres krajowej regulacji prawnej ochrony danych osobowych dopuszczony w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych	12
5. Działania w celu dostosowanie przepisów prawa krajowego do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. Projektowanie prawa oraz warunki przeglądu polskiego prawodawstwa w zakresie dostosowania do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych	18
6. Załącznik „Odesłania do prawa krajowego w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych”	24

Wykaz skrótów

dyrektywa (UE) 2016/680 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW

dyrektywa 95/46/WE - Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych

GIODO – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483, ze zm.)

ogólne rozporządzenie lub RODO - rozporządzenie (UE) 2016/679 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłające dyrektywę 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

RPO – Rzecznik Praw Obywatelskich

u.o.d.o. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2135, ze zm.).

UE – Unia Europejska

Wstęp

Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych całkowicie zmienia system powszechnie obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych, zarówno na poziomie Unii Europejskiej jak i na poziomie każdego państwa członkowskiego. Jednak przepisy ogólnego rozporządzenia, w zakresie w nim wyznaczonym, są uzupełniane przepisami prawa krajowego. Dotyczy to również prawa polskiego, w którym oprócz ogólnego rozporządzenia będą musiały lub mogły obowiązywać przepisy krajowe o ochronie danych osobowych.

Celem niniejszego opracowania jest omówienie podstawowych zagadnień związanych z dostosowaniem prawa polskiego do przepisów ogólnego rozporządzenia. W pierwszej kolejności przedstawione będą czynniki, które mają wpływ na polską regulację prawa do ochrony danych osobowych. Następnie zostaną wyjaśnione zasady odesłań do prawa krajowego w ogólnym rozporządzeniu i usystematyzowane rodzaje tych odesłań, a co z tym związane rodzaje samych przepisów krajowych. Stanowić to będzie podstawę do zaproponowania przez autora kierunków działań w celu dostosowanie przepisów prawa krajowego do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Załącznikiem do opinii jest całościowy wykaz odesłań do prawa krajowego zawartych w ogólnym rozporządzeniu.

2. Czynniki mające wpływ na krajową regulację ochrony danych osobowych w kontekście ogólnego rozporządzenia o ochronie danych

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Ze swej natury staje się ono częścią krajowych systemów prawnych bez potrzeby dokonywania jakichkolwiek czynności transpozycyjnych i wywiera skutki bezpośrednie w stosunku do jednostek. Rozporządzenia obejmują wertykalny i horyzontalny skutek bez wyjątku.

Ogólne rozporządzenie z dnia 25 maja 2018 r. uchyli obecnie obowiązującą dyrektywę 95/46/WE, której implementację stanowią ustawy krajowe, w tym także polska ustawa o ochronie danych osobowych. Wobec powyższego ogólne rozporządzenie sprawia, że ustaje podstawa prawna dalszego obowiązywania ustawy o ochronie danych osobowych w dotychczasowym kształcie (jako „ustawy głównej”), tj. ustawy która w sposób całościowy reguluje zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób, których dane są przetwarzane. Z punktu widzenia ogólnego rozporządzenia zakazane stanie się stosować rozwiązania nieprzewidzianych w rozporządzeniu i nie pozostawionych wyraźnie do uregulowania w prawie krajowym (*W. Wiewiórowski*, Nowe ramy ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej, w: Aktualne problemy ochrony danych osobowych 2012, red. *G. Sibiga*, dodatek do Monitora Prawniczego 2012, nr 7, str. 3).

Pomimo bezpośredniego stosowania we wszystkich państwach członkowskich UE przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych podlegają uzupełnieniu (obligatoryjnemu lub fakultatywnemu) przez przepisy prawa polskiego.

Wpływają na to trzy czynniki:

- 1) **przepisy Konstytucji RP**, w szczególności ze względu na gwarancje prawa do prywatności (art. 47) oraz prawa do ochrony danych osobowych (art. 51) oraz warunki ogranicza tych praw (art. 31 ust.3),
- 2) **wyłączenie stosowania ogólnego rozporządzenia**,
- 3) **zawarte w ogólnym rozporządzeniu odwołania do przepisów krajowych**, które mają dla państwa członkowskiego charakter obligatoryjny lub fakultatywny.

2.1 Konstytucja RP

W Konstytucji RP oprócz zagwarantowania w art. 47 ogólnego prawa do „do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym”, przewidziano odrębnie w art. 51 gwarancje ochrony danych osobowych. Zgodnie z art. 47 Konstytucji RP, każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. Konstytucyjny standard w odniesieniu do ochrony danych osobowych uzupełnia przepis art. 51, zgodnie z którym nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby (ust. 1), władze publiczne nie mogą

pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym (ust. 2), każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych, zaś ograniczenie tego prawa może określić ustawa (ust. 3). Każdy ma także prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą (ust. 4). Natomiast w ust. 5 znajduje się generalna zapowiedź: „Zasady i tryb gromadzenia i udostępniania informacji określa ustawa”, która odnosi się do całej regulacji dotyczącej ochrony danych osobowych.

Ograniczenia praw i wolności człowieka i obywatela, w tym prawa do prywatności i prawa do i ochrony danych osobowych może wystąpić tylko w z uwzględnieniem warunku proporcjonalności w kształcie ustalonym w art. 31 ust.3 Konstytucji.

W wystąpieniu Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 2 kwietnia 2013 r. (RPO - 716802 - I/12/KMŁ) RPO zwrócił uwagę, że „Przepisy projektowanych instrumentów prawnych wkraczają w sferę prawa do ochrony danych osobowych uregulowanego w art. 51 Konstytucji RP.”, a „w polskim systemie prawnym istnieje wysoki standard ochrony autonomii informacyjnej jednostki, wyrażony na poziomie Konstytucji i skonkretyzowany w szeregu ustaw.”.

Jednocześnie RPO powołał wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2005 r. (K 18/04), który wyraził pogląd, że niedopuszczalny byłby niższy poziom ochrony praw jednostki wynikający z prawa unijnego niż wynikający z Konstytucji: „normy Konstytucji w dziedzinie praw i wolności jednostki wyznaczają minimalny i nieprzekraczalny próg, który nie może ulec obniżeniu ani zakwestionowaniu na skutek wprowadzenia regulacji wspólnotowych.”. Ogólne rozporządzenie zapewnia realizację gwarancji przewidzianych w art. 51 Konstytucji RP oraz ograniczeń gwarancji na zasadach wyrażonych w art. 31 ust.3 Konstytucji RP, z tym, że źródłem tych gwarancji nie będzie już ustawa krajowa, ale akt prawa UE.

W związku z tym poziom ochrony przewidziany w Konstytucji RP, a w szczególności w art. 51 oraz art. 31 ust.3, musi zostać również zachowany w przepisach krajowych precyzujących lub zawężających stosowanie ogólnego rozporządzenia.

2.2 Wyłączenie stosowania ogólnego rozporządzenia o ochronie danych

Zgodnie z art. 2 ust.2 RODO ogólne rozporządzenia nie ma zastosowania do określonych obszarów przetwarzania danych osobowych. Dotyczy to w szczególności przetwarzania danych:

- 1) w ramach działalności nieobjętej zakresem prawa Unii,
- 2) przez państwa członkowskie w ramach wykonywania działań wchodzących w zakres tytułu V rozdział 2 TUE, który reguluje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa
- 3) przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych lub wykonywania kar, w tym ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom; w tym zakresie zagadnienia ochrony danych osobowych podlegają szczególnemu aktowi prawnemu Unii, tj. dyrektywie (UE) 2016/680, wymagającej odrębnej implementacji do polskiego porządku prawnego.

Ze względu na poziom ochrony ustanowiony w Konstytucji RP w polskim porządku prawnym nie może dojść do sytuacji, gdy jednostka zostaje pozbawiana uprawnień określonych w art. 51 Konstytucji RP, ponieważ przetwarzania jej danych osobowych nie obejmuje zarówno bezpośrednio wiążące prawo UE jak i ustawy krajowe. W przypadku wyłączenia zakresu stosowania przepisów ogólnego rozporządzenia do przetwarzania danych osobowych powinny znaleźć zastosowanie zasady i tryb gromadzenia i udostępniania tych danych określone w ustawie krajowej, dla przynajmniej dla stosunków wertykalnych objętych gwarancjami zawartymi w art. 51 Konstytucji RP. Wynika to z warunku wyrażonego w art. 51 ust.5 Konstytucji RP.

Szczególne sytuacja dotyczy określonego w dyrektywie (UE) 2016/680 przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych lub wykonywania kar, w tym ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom. Niezależnie od wykonania w prawie krajowym tej dyrektywy – poprzez działania ustawodawcy krajowego - ogólne rozporządzenie o ochronie danych wyznacza dalsze możliwości dla prawodawcy krajowego wprowadzenia regulacji dotyczących powierzenia organom właściwym w rozumieniu dyrektywy(UE) 2016/680 zadań, które niekoniecznie służą realizacji wymienionych w dyrektywie celów (zapobiegania przestępczości i dalsze wskazane cele), tak aby przetwarzanie danych osobowych do tych innych celów, o ile objęte jest zakresem prawa UE, wchodziło w zakres zastosowania ogólnego rozporządzenia (motyw 19 RODO). Omówienie powyższej problematyki wykracza jednak poza zakres niniejszego opracowania.

2.3 Odesłania do prawa krajowego zawarte w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych

Kluczowe znaczenie dla zakresu regulacji prawa krajowego mają przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. Rozporządzenie odwołuje się bowiem w wielu swoich przepisach do przepisów krajowych i jedynie w tym zakresie przepisy krajowe mogą regulować materię objętą rozporządzeniem. Należy jednak pamiętać, że przepisy państwa członkowskiego UE stanowią jedynie wyjątek od zasady jednolitej regulacji zawartej w ogólnym rozporządzeniu i w założeniu nie powinny prowadzić fragmentaryzacji prawa ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej.

Odesłania do prawa krajowego mają na celu doprecyzowanie lub zawężenie w tym prawie przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. Wszystkie odesłania występujące w ogólnym rozporządzeniu zostały podane w załączniku „Odesłania do prawa krajowego w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych”.

Odesłania mają niejednorodny charakter. Pod względem konsekwencji jakie wywołują dla działalności prawodawcy państwa członkowskiego można je podzielić na:

1. Odesłania określające **obligatoryjny zakres regulacji prawnej** niezbędny do dostosowania prawa krajowego do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.
2. Odesłania określające **fakultatywny zakres krajowej regulacji** dopuszczony w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych..

Ze względu na obowiązki notyfikacyjne wobec Komisji Europejskiej przepisy krajowe wykonujące upoważnienia wynikającego z odesłań można również podzielić na wymagające i niewymagające notyfikacji, a w przypadku wymagających notyfikacji można wyróżnić szczególną kategorię przepisów wymagających notyfikacji do dnia rozpoczęcia stosowania ogólnego rozporządzenia.

3. Obligatoryjny zakres krajowej regulacji prawnej ochrony danych osobowych niezbędny do dostosowania prawa krajowego do ogólnego rozporządzenia

Do grupy obligatoryjnie ustanawianych przepisów krajowych zaliczymy te przepisy, które są niezbędne do wykonywania przepisów ogólnego rozporządzenia. Będą to przepisy dotyczące:

1. organów nadzorczych,
2. środków ochrony prawnej, odpowiedzialności i sankcji, a w szczególności zagadnień proceduralnych,
3. kwestii związanych z kolizją między ochroną danych osobowych oraz innymi prawami i wolnościami jednostki.

3.1 W ramach odesłań do prawa krajowego dotyczących organów nadzorczych w państwach członkowskich w ogólnym rozporządzeniu wskazano, że każde państwo jest obligatoryjnie obowiązane do uregulowania następujących kwestii:

- 1) Zgodnie z art. 51 ust. 1 RODO każde państwo członkowskie zapewnia, aby za monitorowanie stosowania rozporządzenia odpowiadał co najmniej 1 organ nadzorczy.
- 2) Artykuł 52 (w szczególności ustępy 4-6) RODO określa zasady, w szczególności zasady ustrojowe, które musi zapewnić państwo członkowskie w celu zagwarantowania niezależności organu nadzorczego.
- 3) Artykuł 53 RODO wskazuje, iż w prawie krajowym państwa członkowskie powinny określić warunki pełnienia funkcji członka organu nadzorczego. Prawo krajowe powinno określać procedurę powoływania członków organu, regulacje dotyczące przypadków zaprzestania pełnienia obowiązków przez członka organu i pozbawienia tej funkcji.
- 4) Artykuł 54 ust. 1 RODO wymaga, aby każde państwo członkowskie określiło w swoich przepisach zasady ustanawiania organu nadzorczego. Artykuł 54 ust. 2 wskazuje natomiast, że członek lub członkowie oraz personel podlegają zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego obowiązkowi zachowania tajemnicy służbowej.
- 5) Artykuł 57 ust. 1 lit. c) RODO określa, że organ nadzorczy na swoim terytorium doradza organom państwowym zgodnie z prawem członkowskiego.
- 6) Artykuł 58 ust. 1 lit. f) RODO określa, że organowi nadzorcemu przysługuje dostęp do pomieszczeń administratora lub podmiotu przetwarzającego zgodnie z procedurami określonymi w prawie unijnym lub prawie państwa członkowskiego. Oprócz tego zgodnie z art. 58 ust. 3 lit. b) i c) RODO każdy organ nadzorczy jest uprawniony do wydawania opinii zgodnie z prawem państwa członkowskiego dla innych [niż parlament i rząd] instytucji i organów oraz ogółu społeczeństwa we wszelkich sprawach związanych z ochroną danych osobowych (lit. b) oraz do zezwalania na przetwarzanie zgodnie z art. 36 ust. 5 RODO, jeśli prawo państwa członkowskiego wymaga takiego uprzedniego zezwolenia (lit. c). Ponadto, jak wskazuje art. 58 ust. 4 wykonywanie uprawnień przez

organ nadzorczy podlega zabezpieczeniom w tym prawu do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem i rzetelnego procesu, określonym w prawie Unii i prawie państwa członkowskiego zgodnie z Kartą praw podstawowych. Niezależnie od tego, zgodnie z art. 58 ust. 5 każde państwo członkowskie przewiduje w swoich przepisach, że jego organ nadzorczy jest uprawniony do wniesienia do organów wymiaru sprawiedliwości sprawy dotyczącej naruszenia niniejszego rozporządzenia oraz w stosownych przypadkach do wszczęcia lub do uczestniczenia w inny sposób w postępowaniu sądowym w celu wyegzekwowania stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia.

7) Zgodnie z art. 59 organ nadzorczy przekazuje sprawozdanie roczne parlamentowi, rządowi i innym organom wskazanym prawem państwa członkowskiego.

8) Artykuł 61 ust. 4 b) RODO wskazuje, że w przypadku gdy inny organ nadzorczy wystosuje wniosek o pomoc, to organ wezwany nie może odmówić wykonania wniosku, chyba że wykonanie wniosku stanowiłoby naruszenie niniejszego rozporządzenia, prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, któremu podlega wezwany organ nadzorczy.

9) Zgodnie z art. 62 ust. 3 RODO wskazuje, że organ nadzorczy może zgodnie z prawem państwa członkowskiego i za zgodą organu nadzorczego oddelegowującego pracownika przyznać uprawnienia w ramach wspólnych operacji nadzorczych.

2.2 Odrębna kategoria odesłań do prawa krajowego dotyczy środków ochrony prawnej, odpowiedzialności i sankcji:

1) Artykuł 77 RODO dotyczy prawa do wniesienia skargi do organu nadzorczego. Przepis ten nie zawiera bezpośredniego odwołania do prawa krajowego. Konieczne będzie wdrożenie do przepisów prawa krajowego procedury umożliwiającej rozpatrywanie tych skarg.

2) Artykuł 78 RODO dotyczy prawa do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko organowi nadzorczemu. Przepis ten nie zawiera bezpośredniego odwołania do prawa krajowego. Konieczne będzie wdrożenie do przepisów prawa krajowego procedury lub dostosowanie obecnej umożliwiającej rozpatrywanie takich środków ochrony prawnej,

3) Artykuł 79 RODO dotyczy prawa do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu. Przepis ten nie zawiera bezpośredniego odwołania do prawa krajowego. Konieczne będzie wdrożenie do przepisów odpowiedniej procedury lub też dostosowanie obecnej.

4) Artykuł 80 RODO dopuszcza udział organizacji społecznych ustanowionych zgodnie z prawem państwa członkowskiego w charakterze reprezentacji osoby, której dane dotyczą w celu wniesienia skargi do organu nadzorczego, wykonania prawa do środka ochrony prawnej przez sądem oraz żądania odszkodowania.

5) Artykuł 82 ust. 6 RODO określa właściwość sądu dla postępowania dotyczącego odszkodowania odsyłając do prawa krajowego.

6) Artykuł 83 ust. 5 lit. d) RODO wskazuje na warunki nakładania administracyjnych kar pieniężnych w przypadku obowiązków wynikających z prawa państwa członkowskiego przyjętych na podstawie rozdziału IX rozporządzenia, tj. przepisów dotyczących szczególnych sytuacji związanych z przetwarzaniem.

7) Artykuł 83 ust. 8 RODO określa, że wykonywanie przez organ nadzorczy uprawnień dotyczących nakładania administracyjnych kar pieniężnych podlega odpowiednim zabezpieczeniom proceduralnym zgodnie z prawem Unii i prawem państwa członkowskiego, obejmującym prawo do skutecznego sądowego środka ochrony prawnej i rzetelnego procesu.

8) Zgodnie z art. 84 RODO państwa członkowskie w zakresie niezharmonizowanym przez rozporządzenie przyjmują przepisy określające inne sankcje za naruszenia niniejszego rozporządzenia. Przepisy te powinny określać charakter tych sankcji (karny lub administracyjny).

2.3 W ramach obligatoryjnych odesłań do prawa krajowego dotyczących zagadnień materialnych związanych z przetwarzaniem danych należy wyróżnić dwa przypadki:

1) Artykuł 85 RODO zobowiązuje państwa członkowskie do określenia wyjątków lub odstępstw dla przetwarzania do celów dziennikarskich lub do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej, jeżeli są one niezbędne, by pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacji.

2) Artykuł 86 RODO wskazuje, że dane osobowe zawarte w dokumentach urzędowych mogą zostać w celu wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym, ujawnione zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego.

W obu wymienionych w pkt 2.3 przypadkach wymagana jest decyzja ustawodawcy, która ma istotne znaczenie do stosowania przepisów o ochronie danych osobowych, ponieważ dotyczy ważnych **obszarów kolizyjnych** prawa do ochrony danych z innymi gwarancjami: wolnością wypowiedzi (w tym wolnością prasy) oraz prawem do informacji.

W przypadku działalności prasy wydaje się, że warunek z ogólnego rozporządzenia wymaga obowiązywania „klauzuli prasowej”, która już obecnie funkcjonuje w ustawie o ochronie danych osobowych (art. 3a ust.2 u.o.d.o.), ale powinna ona uwzględniać warunki przewidziane w art. 85 ust.2 RODO.

Natomiast w przypadku dostępu do informacji publicznej obecna ustawa o ochronie danych osobowych nie określa wprost relacji między prawami (prawem do ochrony danych osobowych oraz prawem do informacji). Z kolei ustawa o dostępie do informacji publicznej nie odnosi się bezpośrednio do ochrony danych osobowych, ale wskazuje prywatność osoby fizycznej jako dobro ograniczające prawo do informacji i w orzecznictwie sądowym na tej podstawie ustala się stosunek prawa do informacji oraz ochrony danych osobowych (zob. np. wyrok WSA w Gdańsku z 25.05.2016, II SA/Gd 174/16, wyrok WSA w Krakowie z 30.07.2013, II SA/Kr 395/13).

3. Fakultatywny zakres krajowej regulacji prawnej ochrony danych osobowych dopuszczony w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych

Do grupy odesłań, które nie obligują państwa członkowskiego do przyjmowania określonych regulacji możemy zaliczyć trzy kategorie przepisów:

1. Odesłania, w których ogólne rozporządzenia wprost przewiduje możliwość państwa członkowskiego do regulowania określonych kwestii.
2. Odesłania, w których od regulacji prawa krajowego ogólne rozporządzenia uzależnia obowiązywanie przepisu ogólnego rozporządzenia lub zawężenie stosowania przepisu ogólnego rozporządzenia.
3. Odesłania określające dopuszczalny zakres regulacji krajowej co do podstaw przetwarzania danych osobowych.

4.1 W wielu swoich przepisach ogólne rozporządzenie przewiduje możliwość regulacji krajowych w państwie członkowskim, które mogą precyzować lub modyfikować rozwiązania zawarte w ogólnym rozporządzeniu. Konsekwencją braku wprowadzenia przepisu prawa krajowego będzie stosowanie do wskazanych obszarów generalnych zasad określonych w ogólnym rozporządzeniu.

W ramach odesłań określających fakultatywny zakres krajowej regulacji dopuszczonej w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych wyróżnimy następujące kategorie odesłań.

1. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące danych osób zmarłych. Motyw 27 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych wskazuje, że nie ma zastosowania do danych osobowych osób zmarłych. Państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy o przetwarzaniu danych osobowych osób zmarłych.

2. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące definicji administratora. Artykuł 4 lit. 7) ogólnego rozporządzenia o ochronie danych określa definicję administratora. Zgodnie ze zd. 2 jeżeli cele i sposoby przetwarzania są określone w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, to również w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego może zostać wyznaczony administrator lub mogą zostać określone konkretne kryteria jego wyznaczania.

3. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące współadministratorów danych. Artykuł 26 RODO określa, że obowiązki i ich zakres może zostać określony w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego, któremu administratorzy podlegają.

4. Odesłania do prawa krajowego dotyczące oceny skutków dla ochrony danych i uprzednich konsultacji.

- Artykuł 35 ust. 10 RODO przewiduje wyłączenie od oceny skutków przetwarzania dla przetwarzania na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c) i e), chyba że państwa członkowskie uznają za niezbędne, by przed podjęciem czynności przetwarzania dokonać oceny skutków dla ochrony danych w tych przypadkach.

- Artykuł 36 ust. 5 RODO przewiduje, że państwa członkowskie mogą wymagać uprzednich konsultacji w przypadku przetwarzania danych przez administratora w interesie publicznym.

5. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące inspektora ochrony danych. Artykuł 37 ust. 4 RODO przewiduje możliwość wprowadzenia obowiązkowego wyznaczenia inspektora ochrony danych przez prawo państwa członkowskiego w przypadkach innych niż określone w art. 37 ust. 1 rozporządzenia.

6. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące przekazywania danych do państw trzecich. Artykuł 49 RODO przewiduje możliwość wprowadzenia przez prawo państwa członkowskiego ze względu na ważne względy interesu publicznego ograniczenia przekazywania konkretnych kategorii danych do państw trzecich w przypadku braku stwierdzenia odpowiedniego poziomu ochrony.

7. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące organów nadzorczych w państwach członkowskich. Artykuł 58 RODO wprowadza możliwość przyznania dodatkowych uprawnień organowi nadzorczemu przez państwo członkowskie.

8. Odesłania do prawa krajowego dotyczące środków ochrony prawnej i odpowiedzialności.

- Zgodnie z art. 80 ust. 2 RODO państwa członkowskie mogą przewidzieć, że organizacja społeczna niezależnie od upoważnienia otrzymanego od osoby, której dane dotyczą wnieść skargę do organu nadzorczego właściwego zgodnie z art. 77 oraz wykonywać prawa, o których mowa w art. 78 i 79.

- Motyw 140 wskazuje, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanawiania przepisów przewidujących sankcje karne za naruszenie niniejszego rozporządzenia.

- Artykuł 83 RODO przewiduje, że każde państwo członkowskie może określić, czy i w jakim zakresie administracyjne kary pieniężne można nakładać na organy i podmioty publiczne ustanowione w tym państwie członkowskim.

9. Odesłania do prawa krajowego dotyczące szczególnych sytuacji związanych z przetwarzaniem danych.

- Artykuł 87 RODO wskazuje, że państwa członkowskie mogą określić szczególne warunki przetwarzania krajowego numeru identyfikacyjnego.

- Artykuł 88 RODO przewiduje możliwość wprowadzenia przez państwa członkowskie szczegółowych przepisów zapewniających ochrony praw i wolności w przypadku przetwarzania danych w kontekście zatrudnienia.

- Artykuł 89 ust. 2 i 3 RODO przewiduje możliwość wprowadzenia przez państwa członkowskie zabezpieczeń i wyjątków w przypadku przetwarzania danych osobowych do celów badań naukowych, historycznych, do celów statystycznych oraz do celów archiwalnych w interesie publicznym.

- Artykuł 90 RODO wprowadza możliwość przyjęcia przez państwa członkowskie szczególnych określających uprawnienia organów nadzorczych wobec administratorów i procesorów, którzy podlegają obowiązkowi zachowani tajemnicy zawodowej.

4.2 W drugiej grupie odesłań znajdują się **przepisy krajowe, od których obowiązywania uzależnia się spełnienie warunku określonego w ogólnym rozporządzeniu**. Spełnienie warunku oznacza zastosowanie rozwiązania z ogólnego rozporządzenia lub zawężenie stosowania rozwiązania. W szczególności w tej grupie znajdują się przepisy ograniczające lub wyłączające

W tej grupie wyróżnimy następujące odesłania:

1) Odesłanie dotyczące definicji odbiorcy z art. 4 lit. 9 RODO. Zgodnie z tą definicją organy publiczne, które mogą otrzymywać dane osobowe w ramach konkretnego postępowania zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego nie są uznawane za odbiorców w rozumieniu rozporządzenia.

2) Odesłanie dotyczące dopuszczalności zwolnienia z obowiązku informacyjnego na podstawie prawa państwa członkowskiego w przypadkach określonych w art. 14 ust. 5 lit. c) i d) RODO.

3) Odesłania dotyczące prawa do usunięcia danych w art. 17 RODO.

- Pierwsze odesłanie zawarte jest w art. 17 ust. 1 lit. e), zgodnie z którym prawo podmiotu danych przysługuje, jeżeli dane osobowe muszą być usunięte w celu wywiązania się z obowiązku prawnego przewidzianego w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator.

- Natomiast art. 17 ust. 3 lit. b) wyłącza prawa do usunięcia danych, jeżeli ich przetwarzanie jest niezbędne do wywiązania się z prawnego obowiązku wymagającego przetwarzania na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, któremu podlega administrator.

4) Odesłanie dotyczące zautomatyzowanego podejmowania decyzji w indywidualnych przypadkach, w tym profilowania wyłącza w art. 22 ust. 2 lit. b) RODO ogólny zakaz w tym zakresie, gdy taka decyzja jest dozwolona prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, któremu podlega administrator i które przewiduje właściwe środki ochrony praw, wolności i prawnie uzasadnionych interesów osoby, której dane dotyczą.

5) Odesłanie generalne do prawa krajowego dotyczące dopuszczalności ograniczenia praw osób, których dane dotyczą. Zgodnie z art. 23 ust. 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych państwa członkowskie prawo Unii lub państwa członkowskiego może aktem prawnym ograniczyć zakres obowiązków, jeżeli ograniczenie takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym do jednego z celów określonych w lit. a)-j). W szczególności akt prawny (krajowy) musi w takim wypadku zawierać elementy określone w art. 23 ust.2 RODO.

6) Odesłania dotyczące relacji pomiędzy administratorem a podmiotem przetwarzającym.

- W ramach art. 28 ust. 3 RODO uregulowano, że „Przetwarzanie przez podmiot przetwarzający odbywa się na podstawie umowy lub innego instrumentu prawnego, które podlegają prawu Unii lub prawu państwa członkowskiego (...)” Przepis ten zawiera również odesłania do prawa krajowego w zakresie elementów obligatoryjnych takiej umowy, tj. art. 28 ust. 3 lit. a), g) i h).

- W art. 28 ust. 4 RODO określono natomiast obowiązki subprocesora. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli podmiot przetwarzający korzysta do wykonania z usług innego podmiotu przetwarzającego, to na ten inny podmiot przetwarzający nałożone zostają – na mocy umowy lub innego aktu prawnego, które podlegają prawu Unii lub prawu państwa członkowskiego, te same obowiązki ochrony danych jak w umowie lub innym akcie prawnym między administratorem a podmiotem przetwarzającym, o których mowa w art. 28 ust. 3.

- W art. 29 RODO, że podmiot przetwarzający oraz każda osoba działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzają je wyłącznie na polecenie administratora, chyba że wymaga tego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego.

- W art. 32 ust. 4 RODO określa obowiązki administratora oraz podmiotu przetwarzającego w zakresie bezpieczeństwa danych. Podmioty te podejmują działania w celu zapewnienia, by każda osoba fizyczna działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego, która ma dostęp do danych osobowych, przetwarzała je wyłącznie na polecenie administratora, chyba że wymaga tego od niej prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego.

7) Odesłanie dotyczące inspektora ochrony danych z art. 38 ust. 5 RODO określa, że podmiot ten jest zobowiązany do zachowania tajemnicy lub poufności zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego.

8) Odesłania do prawa krajowego dotyczące przekazywania danych do państw trzecich. W ramach odesłań do prawa krajowego art. 49 ust. 1 lit. d) w zw. z ust. 4 oraz art. 49 ust. 1 lit. g) RODO dopuszcza dwa przypadki, w których możliwy jest przekaz danych do państw trzecich, gdy nie została wydana decyzja stwierdzająca odpowiedni stopień ochrony określonej w art. 45 ust. 3 lub brak jest odpowiednich zabezpieczeń określonych w art. 46, w tym wiążących reguł korporacyjnych:

- gdy przekazanie jest niezbędne ze względu na ważne względy interesu publicznego, przy czym ten interes publiczny musi być uznany w prawie Unii lub w państwie członkowskim, któremu podlega administrator (art. 49 ust. 1 lit. d) w zw. z ust. 4),

- przekazanie następuje z rejestru, który zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego ma służyć za źródło informacji dla ogółu obywateli i który jest dostępny dla ogółu obywateli lub dla każdej osoby mogącej wykazać prawnie uzasadniony interes.

4.3 Trzecia grupa to odesłania określające dopuszczalny zakres regulacji krajowej co do podstaw przetwarzania danych.

1. Motyw 40 RODO zawiera ogólną zasadę co do podstaw przetwarzania danych.

Wskazuje, że aby przetwarzanie było zgodne z prawem, to powinno się odbywać na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej prawem: albo w niniejszym rozporządzeniu, albo w innym akcie prawnym Unii lub w prawie państwa członkowskiego, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu.

2. Przepisy art. 6 ust.1 lit. c) i e) RODO przewidują, że wśród przesłanek dopuszczalności przetwarzania danych osobowych znajdują podstawy związane z krajowym porządkiem prawnym. Zgodnie ze wspomnianymi przepisami przetwarzanie jest zgodne z prawem, gdy przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (lit. c) oraz gdy przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi (lit. e). Należy zwrócić szczególną uwagę na odmiennosc między art. 6 ust.1 lit. c) RODO oraz art. 23 ust.1 pkt 2 u.o.d.o., ponieważ przepisy ogólnego rozporządzenia dopuszczają jedynie „prawny obowiązek” jako podstawę przetwarzania danych osobowych, podczas gdy ustawa o ochronie danych osobowych odwołuje się do kategorii „zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa”.

3. Zgodnie z art. 6 ust. 2 RODO państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić bardziej szczegółowe przepisy, aby dostosować stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do przetwarzania służącego wypełnieniu warunków określonych w ust. 1 lit. c) i e) RODO (zob. pkt 2 powyżej). Ponadto zgodnie z art. 6 ust. 3 RODO te podstawy prawne muszą być określone w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, a przepis art. 6 ust.3 przewiduje warunki jakie powinien lub może spełniać przepis prawa krajowego stanowiący podstawę przetwarzania danych.

4. Artykuł 6 ust. 4 RODO wskazuje, że w przypadku przetwarzania danych we wtórnym celu, które nie odbywa się na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, ani prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego stanowiących w demokratycznym społeczeństwie niezbędny i proporcjonalny środek służący zagwarantowaniu celów, o których mowa w art. 23 ust. 1, to do ustalenia, czy przetwarzanie we wtórnym celu jest zgodne z prawem, konieczne jest ocena tego przetwarzania na podstawie kryteriów określonych w lit. a)-e) tego ustępu.

5. Artykuł 8 ust. 1 RODO przewiduje możliwość obniżenia przez państwo członkowskie granicy wiekowej dziecka zdolnego do wyrażenia zgody na przetwarzanie danych, ale granica to nie może być niższa niż 13 lat.

6. Artykuł 9 ust. 2 RODO uchylający zakaz przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych zawiera 5 przypadków, w których powołano się na prawo państwa członkowskiego, tj. lit a), b), g), h) i j).

7. Artykuł 9 ust. 3 RODO przewiduje, że tzw. dane wrażliwe mogą być przetwarzane do celu określonego w art. 9 ust. 3 lit. h) przez – lub na odpowiedzialność – pracownika

podlegającego obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego.

8. Artykuł 9 ust. 4 RODO wskazuje, że państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić dalsze warunki, w tym ograniczenia w odniesieniu do przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych lub danych dotyczących zdrowia.

9. Artykuł 10 RODO przewiduje, że przetwarzania danych osobowych dotyczących wyroków skazujących oraz naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa na podstawie art. 6 ust. 1 wolno dokonywać wyłącznie pod nadzorem władz publicznych lub jeżeli przetwarzanie jest dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego przewidującymi odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą.

5. Działania w celu dostosowanie przepisów prawa krajowego do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. Projektowanie prawa oraz warunki przeglądu polskiego prawodawstwa w zakresie dostosowania do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych

W związku z przedstawionymi powyżej warunkami i zakresem dopuszczalnej regulacji prawa krajowego można zaproponować następujące działania dostosowawcze:

1. **Działania analityczne** mające na celu ocenę i przygotowanie rozwiązań w zakresie:
 - a) obowiązkowych regulacji,
 - b) oceny jakie rozwiązania fakultatywne wprowadzamy do polskiego systemu prawnego, w jakim zakresie i w jaki sposób.
2. **Przegląd obecnego polskiego prawodawstwa** w zakresie ochrony danych osobowych pod względem:
 - a) sprzeczności z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych w celu usunięcia tych sprzeczności,
 - b) stwierdzenia w jakim zakresie obecne przepisy prawa polskiego spełniają wymagania dla fakultatywnych regulacji prawa krajowego; w tym zakresie przegląd prawa należy wykonać łącznie z działaniem, o którym mowa w pkt 1b)
 - c) prawidłowo ustanowionych w prawie polskim podstaw prawnych przetwarzania danych osobowych (zwykłych i wrażliwych).
3. Po przeprowadzeniu działań, o których mowa w pkt 1) i 2) **podjęcie działań projektowych aktów prawnych** oraz przygotowanie się do obowiązkowych notyfikacji do Komisji Europejskiej (jeżeli zachodzi obowiązek).
4. Etap legislacyjny oraz notyfikacje do Komisji Europejskiej.
5. Niezależnie od działań, o których mowa w pkt 1-4 bieżący **monitoring trwającego procesu legislacyjnego** w celu zapobiegania przyjmowania przepisów sprzecznych z ogólnym rozporządzeniem.

W administracji rządowej organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie czynności analitycznych i projektowych pozostaje Minister Cyfryzacji, ponieważ sprawy „kształtowania polityki państwa w zakresie ochrony danych osobowych” należą do działu administracji rządowej „informatyzacja” (art. 12a ust.1 pkt 8 ustawy o działach administracji rządowej). Przedmiotowym działem kieruje minister właściwy do spraw informatyzacji (Minister Cyfryzacji). W pracach powinien również uczestniczyć GODO w zakresie swoich zadań opiniowania projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony danych osobowych oraz inicjowania i podejmowania przedsięwzięć w zakresie doskonalenia ochrony danych osobowych (art. 14 pkt 5 i 6 u.o.d.o.).

Z punktu widzenia transparentności działań władzy i partycypacji czynnika społecznego warto, aby Minister Cyfryzacji powrócił do organizacji warsztatów, takich jak podczas prac w Radzie nad projektem ogólnego rozporządzenia. Wzorowane nad poprzednich warsztaty umożliwią przedstawienie poglądów przez różne grupy interesariuszy oraz pozwolą na otrzymywanie przez nich bieżącej wiedzy na temat prac.

Działanie 1

Obligatoryjny i fakultatywny zakres regulacji krajowej został omówiony w częściach 3. i 4. opracowania. Podstawowym obowiązkiem państwa członkowskiego będzie przygotowanie i wprowadzenie do swojego systemu prawnego przepisów dotyczących **organów nadzorczych oraz środków ochrony prawnej**, ponieważ powyższe przepisy są niezbędne do wdrożenia ogólnego rozporządzenia w Polsce.

Dlatego też w pierwszej kolejności należy przeprowadzić analizę i podjąć decyzję co do rozwiązań dotyczących tych dwóch zagadnień. Na tym etapie dyskusji nie powinno odrzucać się na wstępie żadnego z możliwych rozwiązań. Jako przykład można podać kwestię liczebności krajowych organów nadzorczych. W obecnej dyskusji na temat wdrażania ogólnego rozporządzenia za oczywiste przyjmuje się funkcjonowanie na gruncie RODO tylko jednego organu nadzorczego w Polsce (GIODO). Tymczasem rozpatrując poszczególne obszary przetwarzania danych osobowych pogląd ten nie wydaje się już taki oczywisty. Należy pamiętać, że na gruncie RODO kościoły i związki wyznaniowe będą podlegały – w zakresie przetwarzania danych osobowych – kompetencjom organu nadzorującego. Stanowi to istotne novum w stosunku do obecnego prawa polskiego, ponieważ ustawa o ochronie danych osobowych wyłącza podstawowe kompetencje GIODO w stosunku do kościołów i związków wyznaniowych w zakresie przetwarzanych danych osobowych osób należących do nich (art. 43 ust.2 w zw. z ust.1 pkt 3 u.o.d.o.). Ogólne rozporządzenie w art. 91 określa przypadek stosowania alternatywnych mechanizmów ochrony w kościołach (związkach wyznaniowych), które obecnie nie funkcjonują w Polsce, ale ma to miejsce w niektórych innych państwach (np. w Niemczech). Jednak nawet wówczas art. 91 ust.2 RODO przewiduje nadzór nad działalnością kościołów (związków wyznaniowych) niezależnego organu nadzorczego, który jednak może być **organem odrębnym**. Również w sytuacji Polski wartym rozważeniem rozwiązaniem jest ustanowienie odrębnego organu ochrony danych osobowych (np. organu wieloosobowego, którego członkowie powoływani są przez różne organy) nadzorującego stosowanie przepisów do przetwarzania danych osobowych w kościołach i związkach wyznaniowych.

W zakresie **regulacji fakultatywnych** należy odnieść się do **każdego** upoważnienia zawartego w ogólnym rozporządzeniu, w którym dopuszcza się możliwość przyjęcia przepisu prawa krajowego. Odniesienia może polegać na ocenie następujących po sobie kwestii:

- a) Czy celowe jest skorzystanie z możliwości wprowadzenia przepisu krajowego.
- b) Jeżeli jest celowe to czy obowiązuje już przepis krajowy wykonujący upoważnienie i czy ewentualnie wymaga on zmian modyfikacji.
- c) Jeżeli jest celowe i nie obowiązuje przepis krajowy to w jaki sposób pod względem systemowym i treści rozwiązania wprowadzić regulację

- d) Jeżeli skorzystanie z możliwości nie jest celowe to czy obowiązuje przepis krajowy, a jeżeli tak to czy podjąć decyzje o jego uchyleniu.

Działanie 2

Ogólne rozporządzenie **uchyli obecnie obowiązującą dyrektywę 95/46/WE**, której implementację stanowią ustawy krajowe, w tym także polska ustawa o ochronie danych osobowych.

W związku z tym uchyleniu, z dniem rozpoczęcia obowiązywania RODO, powinny ulec wszystkie przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, regulujące materię normowaną przez ogólne rozporządzenie. Jedynie przepisy ustawy dotyczące ustroju organu nadzoru (GIODO) oraz procedury administracyjnej (sądowoadministracyjnej) stosowanej przed GIODO i przed sądami kontrolującymi organ nadzoru mogłyby teoretycznie pozostać i nadal obowiązywać. Jednak autor niniejszego opracowania jest zwolennikiem całościowego uchylenia ustawy o ochronie danych osobowych z 1997 r., ponieważ przepisy proceduralne i dotyczące GIODO przyjmowane były w określonym kontekście prawnym, tj. dla wykonania innych zasad ochrony danych osobowych oraz kompetencji organu nadzorczego niż to przewiduje ogólne rozporządzenie. Alternatywnym, pożądanym kierunkiem działań jest przygotowanie nowej ustawy głównej dotyczącej co najmniej organu (organów) nadzoru oraz środków ochrony prawnej, czyli rozwiązań obligatoryjnie wymaganych od państw członkowskich w RODO.

Ogromnym wyzwaniem pozostaje natomiast przegląd przepisów szczególnych dotyczących ochrony danych osobowych. W założeniu przegląd taki ma pozwolić ustalić, jakie przepisy są niespójne z RODO i wymagają uchylenia lub zmiany, a jakie przepisy spełniają warunki określone w RODO i mogą dalej obowiązywać.

Pierwszym etapem analizy jest ustalenie zakresu przepisów szczególnych. Niewystarczającym zabiegiem jest ograniczenie się do prostego wyszukanie przepisów (ustaw i rozporządzeń o nich), które posługują się zwrotami „dane osobowe”, „ochrona danych osobowych”, czy też odwołaniami do „przepisów o ochronie danych osobowych” lub „ustawy o ochronie danych osobowych”.

W wielu przypadkach przenosi się konkretne rozwiązania z ustawy o ochronie danych osobowych do przepisów szczególnych modyfikując je dla określonych sytuacji przetwarzania danych osobowych. Jeżeli ogólne rozporządzenie zmieni merytorycznie rozwiązanie z ustawy o ochronie danych osobowych to modyfikacji lub uchyleniu będzie musiał ulec także przepis szczególny.

Problem przedstawię na dwóch przykładach. W zakresie bezpieczeństwa danych osobowych ogólne rozporządzenie przewiduje podejście oparte na ryzyku (art. 32 RODO). Zastąpi to dotychczasowe przepisy o ochronie danych osobowych, w tym szczegółowo określające środki zabezpieczające rozporządzenie wydane na podstawie art. 39a u.o.d.o., tj. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1024). Jednak rozwiązania ze

wspomnianego rozporządzenia zostały przeniesione – w zakresie przetwarzania danych osobowych w Krajowym Rejestrze Karnym - do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 24 września 2015 r. w sprawie gromadzenia danych osobowych i danych o podmiotach zbiorowych w Krajowym Rejestrze Karnym oraz usuwania tych danych z Rejestru (Dz. U z 2015 r. poz. 1464). Wobec powyższego wymaga również rozważenia uchylenie lub zmiana przepisów wykonawczych dotyczących Krajowego Rejestru Karnego.

Drugi przykład dotyczy funkcji inspektora ochrony danych, którą wprowadza się w art. 37-39 RODO. Przepisy RODO zastąpią w tym względzie przepisy ustawy o ochronie danych osobowych odnoszące się do administratora bezpieczeństwa informacji (art. 36a i nast. u.o.d.o.). Funkcja administratora bezpieczeństwa informacji została również przeniesiona do innych regulacji prawnych: art. 22b ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym oraz kilku przepisów wykonawczych, np. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 grudnia 2014 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz.U. z 2015 r. poz. 54). Wejście w życie ogólnego rozporządzenia będzie wymagało uchylenia przepisów dotyczących administratora bezpieczeństwa informacji w CBA.

Jeszcze większym wyzwaniem może okazać się ocena podstaw prawnych przetwarzania danych zawartych w szczególnych przepisach prawa; chodzi o ocenę z punktu widzenia spełnienia warunków określonych w RODO. Mamy bowiem do czynienia z nieustaloną obecnie liczbą przepisów szczególnych wprowadzających obowiązki prawne, dla których niezbędne jest przetwarzanie danych osobowych. Właściwym rozwiązaniem wydaje się skorzystanie w tym zakresie z dorobku GIODO weryfikującego podstawy prawne przetwarzania danych, co w szczególności znajduje odzwierciedlenie w jego sprawozdaniach rocznych.

Działanie 3-4

Na etapie projektowania i przyjmowania rozwiązań należy pamiętać o obowiązkowej notyfikacji przepisów do Komisji Europejskiej w zakresie określonym w ogólnym rozporządzeniu, w tym notyfikacji w terminie do dnia 25 maja 2018 r. w zakresie:

- 1) przepisów o organie nadzorczym (art. 51 ust.4 RODO),
- 2) przepisów o obowiązku zachowania tajemnicy wobec organu nadzorującego (art. 90 ust.2 RODO),
- 3) zapewniających ochronę praw i wolności w przypadku przetwarzania danych osobowych pracowników w związku z zatrudnieniem (art. 88 ust.3 RODO),
- 4) przepisów przewidujących sankcje za naruszenie (art. 84 ust. 2 RODO).

Działanie 5

Ocena ostatnio uchwalanych ustaw skłania do wniosku, że dodatkowo potrzebne jest monitorowanie projektów aktów na etapie bieżącego procesu legislacyjnego pod kątem zgodności z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych. Celem takiego monitorowania jest zapobieganie przyjmowaniu i wprowadzaniu do obrotu prawnego ustaw i rozporządzeń, które pozostają w sprzeczności z przepisami ogólnego rozporządzenia.

W ocenie autora przykładami ostatnio przyjętych ustaw, które pozostają w sprzeczności z ogólnym rozporządzeniem są następujące akty:

- 1) Ustawa z dnia 25 września 2015 r. zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 r. poz. 1893), która poprzez dodanie w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej art. 39b częściowo wyłączyła stosowanie ustawy o ochronie danych osobowych do danych osobowych ujawnionych w ewidencji działalności gospodarczej¹.
- 2) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r., poz. 116, ze zm.) w zakresie zmian w ustawie o ochronie danych osobowych wprowadzających konstrukcję tzw. zbiorowego (wspólnego) administratora danych (art. 23 ust.2a u.o.d.o.²) oraz wyłączających wymóg zawarcia umowy powierzenia przetwarzania danych jeżeli ma to miejsce między podmiotami publicznymi (art. 31 ust.2a u.o.d.o.³).

Sprzeczność art. 39b ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z ogólnym rozporządzeniem polega na tym, że RODO nie przewiduje tylko częściowo zwolnienia ze stosowania swoich przepisów do danych osobowych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej (zob. motyw 14 zd. drugie RODO).

Natomiast gdy chodzi o zmiany wprowadzone ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci to w ogólnym rozporządzeniu nie przewiduje się konstrukcji „zbiorowego” administratora danych, którego istnienie konstytuuje ten sam interes publiczny w przetwarzaniu danych osobowych przez więcej niż jeden podmiot publiczny. W szczególności w obecnym kształcie nie można porównywać zbiorowego administratora danych do przewidzianych w ogólnym rozporządzeniu współadministratorów danych, ponieważ w art. 26 RODO wprowadzono zupełnie odmienne od polskiej regulacji przesłanki powstania sytuacji współadministrowania oraz zasady funkcjonowania współadministratorów. Z kolei według ogólnego rozporządzenia powierzenie przetwarzania danych osobowych może nastąpić na podstawie umowy lub innego instrumentu prawnego, ale pod warunkiem, że zawierają one elementy określone w art. 28 ust.3 RODO, czego przepis art. 31 ust.2a u.o.d.o. nie spełnia.

¹ Art. 39b: „Do jawnych danych i informacji udostępnianych przez CEIDG nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 1309), z wyjątkiem przepisów art. 14–19a i art. 21–22a oraz rozdziału 5 tej ustawy.”

² Art. 23 ust. 2a u.o.d.o.: „Podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1, uważa się za jednego administratora danych, jeżeli przetwarzanie danych służy temu samemu interesowi publicznemu”.

³ Art.31 ust.2a u.o.d.o.: „Nie wymaga zawarcia umowy między administratorem a podmiotem, o którym mowa w ust. 1, powierzenie przetwarzania danych, w tym przekazywanie danych, jeżeli ma miejsce między podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 1”.

Sprzeczność rozwiązań wprowadzonych w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z przepisami ogólnego rozporządzenia została potwierdzona w stanowiskach GIODO oraz w poglądach doktrynie (zob. *P.Barta*, Powierzenie przetwarzania danych osobowych w sektorze publicznych po zmianach w ustawie o ochronie danych osobowych wprowadzonych ustawą 500+, *Informacja w administracji publicznej* 2016, nr 2, str. 45, *P.Litwiński*, Dane osobowe rodzin dostępne niemal dla wszystkich, *Rzeczpospolita* z 16.2.2016 r., str. C8).

W przypadku obu wymienionych ustaw nie przeprowadzono analizy ich zgodności z przepisami ogólnego rozporządzenia, czy wcześniej projektem ogólnego rozporządzenia. Deklarowanymi przez projektodawcę celami wprowadzania ustawowych zmian było: „ułatwienie przekazywania danych między organami administracji publicznej” (Uzasadnienie. Druk 216/IX kadencja, str. 19) oraz brak potrzeby stosowania zasad z przepisów o ochronie danych osobowych do danych osobowych ujawnianych w rejestrze publicznym (Uzasadnienie. Druk 3761/VIII kadencja, str. 27: *„mając na uwadze, iż dane zawarte w CEIDG są jawne (...) Ministerstwo Gospodarki nie widzi potrzeby dodatkowej ochrony tych danych zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych”*).

Powodowany bieżącymi celami ustawodawca zdecydował się na przyjęcie rozwiązań niezgodnych z ogólnym rozporządzeniem, bez przeprowadzenia uprzedniej analizy w tym przedmiocie. Dlatego zasadny jest postulat monitorowania przyjmowanych ustaw i rozporządzeń w zakresie wszelkich regulacji dotyczących ochrony danych osobowych pod kątem ich zgodności z ogólnym rozporządzeniem.

Załącznik

Odesłania do prawa krajowego w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych

<u>1. Obligatoryjny zakres krajowej regulacji prawnej ochrony danych osobowych niezbędny do dostosowania prawa krajowego do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.</u>	28
<u>1.1. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące definicji odbiorcy określonej w Artykule 4.</u>	28
<u>a. Definicja odbiorcy z uwzględnieniem prowadzenia przez organy publiczne postępowania w interesie ogólnym.</u>	28
<u>1.2. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące obowiązku informacyjnego.</u>	28
<u>a. Zwolnienie z obowiązku informacyjnego w przypadku pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, które dane dotyczą.</u>	28
<u>1.3. Odesłania do prawa krajowego dotyczące prawa do usunięcia danych.</u>	29
<u>1.4. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące zautomatyzowanego podejmowania decyzji w indywidualnych przypadkach.</u>	30
<u>a. Wyłączenie od niepodlegania zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji w indywidualnych przypadkach, w tym profilowaniu.</u>	30
<u>1.5. Odesłania do prawa krajowego dotyczące relacji pomiędzy administratorem a podmiotem przetwarzającym.</u>	30
<u>a. Umowa pomiędzy administratorem a podmiotem przetwarzających.</u>	30
<u>b. Przetwarzanie z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego lub gdy wymaga tego prawo państwa członkowskiego.</u>	32
<u>c. Bezpieczeństwo danych przetwarzanych na polecenie administratora lub gdy wymaga tego prawo państwa członkowskiego.</u>	32
<u>1.6. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące inspektora ochrony danych.</u>	32
<u>a. Zachowanie tajemnicy lub poufności przez inspektora ochrony danych.</u>	32
<u>1.7. Odesłanie do prawa krajowego dotyczące przekazywania danych do państw trzecich.</u>	32
<u>a. Dopuszczalne wyjątki od wymogów przekazywania danych do państw trzecich.</u>	32
<u>1.8. Odesłania do prawa krajowego dotyczące organów nadzorczych w państwach członkowskich.</u>	33
<u>a. Ustanowienie organów nadzorczych przez państwa członkowskie.</u>	33
<u>b. Niezależność organów nadzorczych w państwach członkowskich.</u>	34
<u>c. Określenie warunków pełnienia funkcji członków organu nadzorczego w prawie państwa członkowskiego.</u>	35
<u>d. Zasady ustanawiania organu nadzorczego w prawie państwa członkowskiego, obowiązek zachowania tajemnicy służbowej przez członków lub personel organu nadzorczego.</u>	35
<u>e. Zadania organu nadzorczego – doradzanie organom państw członkowskim.</u>	36

f.	Uprawnienia organu nadzorczego, w tym dostęp do pomieszczeń, wydawanie opinii. Prawo do sądu.	36
g.	Określenie w prawie państwa członkowskie podmiotów, którym organ nadzorczy składa sprawozdanie z działalności.	37
h.	Wzajemna pomoc pomiędzy organami nadzorczymi – podstawa do odmowy wykonania wniosku organu nadzorczego innego państwa członkowskiego, gdy naruszałoby ono prawo państwa członkowskiego.	38
i.	Możliwość przyznania przez organ nadzorczy na podstawie prawa państwa członkowskiego uprawnień do prowadzenia postępowań wyjaśniających pracownikom oddelegowanym przez inny organ nadzorczy.	38
1.9.	Odesłania do prawa krajowego dotyczące środków ochrony prawnej , odpowiedzialności i sankcji. ³⁹	
a.	Prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego.	39
b.	Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko organowi nadzorczemu.	39
c.	Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu.	40
d.	Reprezentacja podmiotów danych przez podmioty ustanowione zgodnie z prawem państwa członkowskiego oraz możliwość żądania przez te podmioty w imieniu osób, których dane dotyczą odszkodowania.	40
e.	Właściwość sądu dla postępowania dotyczącego odszkodowania.	41
f.	Nakładanie kar pieniężnych w przypadkach szczególnych związanych z przetwarzaniem, w tym w przypadku obowiązków przyjętych na podstawie rozdziału IX.	41
g.	Nakładanie kar pieniężnych – zabezpieczenia proceduralne na podstawie prawa państwa członkowskiego, prawo do sądu.	41
h.	Inne sankcje za naruszenie rozporządzenia określone w prawie państwa członkowskich.	42
1.10.	Odesłania do prawa krajowego dotyczące szczególnych sytuacji związanych z przetwarzaniem danych.	42
a.	Ustanowienie wyjątków na rzecz wolności wypowiedzi i informacji.	42
b.	Wyjątek na rzecz dostępu do dokumentów urzędowych.	43
2.	Fakultatywny zakres krajowej regulacji prawnej ochrony danych osobowych dopuszczony w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych.	44
2.1.	Odesłanie do prawa krajowego dotyczące ochrony danych osobowych osób zmarłych.	44
a.	Możliwość wprowadzenia ochrony danych osobowych osób zmarłych przez państwa członkowskie.	44
2.2.	Odesłanie do prawa krajowego dotyczące definicji administratora określonej w Artykule 4.	44
a.	Definicja administratora danych – wyznaczenie administratora na podstawie prawa państwa członkowskiego, jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w prawie państwa członkowskiego.	44
2.3.	Odesłania do prawa krajowego dotyczące ograniczenia prawa osób, których dane dotyczą.	44

a.	Dopuszczalność ograniczenia praw i obowiązków przez prawo państwa członkowskiego.	44
2.4.	Odesłania do prawa krajowego dotyczące współadministratorów danych.	46
a.	Możliwość określenia obowiązków i zakresu obowiązków współadministratorów przez prawo państwa członkowskiego.	46
2.5.	Odesłania do prawa krajowego dotyczące oceny skutków dla ochrony danych i uprzednich konsultacji.	47
a.	Wyjątek od obowiązku przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych oraz możliwość jego ograniczenia przez prawo państwa członkowskiego.	47
b.	Możliwość wprowadzenia obowiązku uprzednich konsultacji w przypadku przetwarzania danych osobowych przez administratora w interesie publicznym.	47
2.6.	Odesłanie do prawa krajowego dotyczące inspektora ochrony danych.	47
a.	Możliwość prowadzenia obowiązkowego wyznaczenia inspektora ochrony danych przez prawo państwa członkowskiego.	47
2.7.	Odesłanie do prawa krajowego dotyczące przekazywania danych do państw trzecich.	48
a.	Możliwość wprowadzenia przez prawo państwa członkowskiego ze względu na ważne względy interesu publicznego ograniczenia przekazywania konkretnych kategorii danych do państw trzecich w przypadku braku stwierdzenia odpowiedniego poziomu ochrony.	48
2.8.	Odesłania do prawa krajowego dotyczące organów nadzorczych w państwach członkowskich.	48
a.	Możliwość wprowadzenia przez państwo członkowskie dodatkowych uprawnień dla organu nadzorczego.	48
2.9.	Odesłania do prawa krajowego dotyczące środków ochrony prawnej , odpowiedzialności i sankcji.	48
a.	Możliwość wprowadzenia prawa dla podmiotu reprezentującego do wniesienia skargi do organu nadzorczego.	48
b.	Możliwość ustanowienia przez państwa członkowskie sankcji karnych za naruszenie przepisów rozporządzenia.	49
c.	Możliwość wprowadzenia nakładania administracyjnych kar pieniężnych na organy i podmioty publiczne.	49
2.10.	Odesłania do prawa krajowego dotyczące szczególnych sytuacji związanych z przetwarzaniem danych.	50
a.	Możliwość określenia szczególnych warunków przetwarzania krajowego numeru identyfikacyjnego.	50
b.	Możliwość wprowadzenia szczegółowych przepisów zapewniających ochrony praw i wolności w przypadku przetwarzania danych w kontekście zatrudnienia.	50
c.	Możliwość wprowadzenia zabezpieczeń i wyjątków w przypadku przetwarzania danych osobowych do celów badań naukowych, historycznych, do celów statystycznych oraz do celów archiwalnych w interesie publicznym.	51
d.	Możliwość wprowadzenia przepisów szczególnych określających uprawnienia organów nadzorczych wobec administratorów i processorów, którzy podlegają obowiązkowi zachowaniu tajemnicy zawodowej.	52

3. <u>Dopuszczalny zakres krajowej regulacji prawnej o ochronie danych osobowych co do podstaw prawnych przetwarzania danych</u>	53
a. <u>Ogólna zasada co do podstaw przetwarzania danych, w tym na podstawie prawa państwa członkowskiego</u>	53
b. <u>Możliwość zachowania lub wprowadzenia bardziej szczegółowych przepisów w zakresie zgodności przetwarzania danych do celów z art. 6 ust. 1 lit. c i e, t.j. gdy przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze oraz gdy przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi</u>	53
c. <u>Przetwarzanie danych w celu innym niż cel, w który dane zostały zebrane – prawo państwa członkowskiego jako podstawa przetwarzania danych we wtórnym celu</u>	54
d. <u>Możliwość obniżenia granicy wiekowej dziecka, które jest zgodne wyrazić skuteczną zgodę na przetwarzanie danych</u>	55
e. <u>Przypadki w których dozwolone jest przetwarzanie tzw. danych wrażliwych z powołaniem się na prawo państwa członkowskiego</u>	55
f. <u>Przetwarzanie danych dotyczących zdrowia przez pracownika podlegającego obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej</u>	57
g. <u>Możliwość wprowadzenia dalszych ograniczeń co do przetwarzania danych genetycznych, biometrycznych i danych dotyczących zdrowia</u>	58
h. <u>Przetwarzanie danych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa</u>	58

1. **Obligatoryjny zakres krajowej regulacji prawnej ochrony danych osobowych niezbędny do dostosowania prawa krajowego do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.**

1.1 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące definicji odbiorcy określonej w Artykule 4.

a) Definicja odbiorcy z uwzględnieniem prowadzenia przez organy publiczne postępowania w interesie ogólnym.

Motyw 31

Organy publiczne, którym ujawnia się dane osobowe w związku z ich prawnym obowiązkiem sprawowania funkcji publicznej (takich jak organy podatkowe, organy celne, finansowe jednostki analityki finansowej, niezależne organy administracyjne czy organy rynków finansowych regulujące i nadzorujące rynki papierów wartościowych), nie powinny być traktowane jako odbiorcy, **jeżeli otrzymane przez nie dane osobowe są im niezbędne do przeprowadzenia określonego postępowania w interesie ogólnym zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego**. Żądanie ujawnienia danych osobowych, z którym występują takie organy publiczne, powinno zawsze mieć formę pisemną, być uzasadnione, mieć charakter wyjątkowy, nie powinno dotyczyć całego zbioru danych ani prowadzić do połączenia zbiorów danych. Przetwarzając otrzymane dane osobowe, takie organy powinny przestrzegać mających zastosowanie przepisów o ochronie danych, zgodnie z celami przetwarzania.

Artykuł 4 – Definicje

1. Na użytek niniejszego rozporządzenia (...)

9) „odbiorca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, któremu ujawnia się dane osobowe, niezależnie od tego, czy jest stroną trzecią. Organy publiczne, które mogą otrzymywać dane osobowe **w ramach konkretnego postępowania zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego**, nie są jednak uznawane za odbiorców; przetwarzanie tych danych przez te organy publiczne musi być zgodne z przepisami o ochronie danych mającymi zastosowanie stosownie do celów przetwarzania; (...)

1.2 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące obowiązku informacyjnego.

a) Zwolnienie z obowiązku informacyjnego w przypadku pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą.

Artykuł 14 - Informacje podawane w przypadku pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą

(...)

5. Ust. 1– 4 nie mają zastosowania, gdy – i w zakresie, w jakim: (...)

c) pozyskiwanie lub ujawnianie jest wyraźnie uregulowane **prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego**, któremu podlega administrator, przewidującym odpowiednie środki chroniące prawnie uzasadnione interesy osoby, której dane dotyczą; lub

d) dane osobowe muszą pozostać poufne zgodnie z obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej przewidzianym w **prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego**, w tym ustawowym obowiązkiem zachowania tajemnicy.

1.3 Odesłania do prawa krajowego dotyczące prawa do usunięcia danych.

a) **Prawo do usunięcia danych – usunięcie danych w związku z obowiązkiem prawnym przewidzianym w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator.**

Motyw 65

Każda osoba fizyczna powinna mieć prawo do sprostowania danych osobowych jej dotyczących oraz prawo do „bycia zapomnianym”, jeżeli zatrzymywanie takich danych **narusza niniejsze rozporządzenie, prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlega administrator**. Osoba, której dane dotyczą, powinna w szczególności mieć prawo do tego, by jej dane osobowe zostały usunięte i przestały być przetwarzane, jeżeli dane te nie są już niezbędne do celów, w których były zbierane lub w inny sposób przetwarzane, jeżeli osoba, której dane dotyczą, cofnęła zgodę lub jeżeli wniosła sprzeciw wobec przetwarzania danych osobowych jej dotyczących, lub jeżeli przetwarzanie jej danych osobowych nie jest z innego powodu zgodne z niniejszym rozporządzeniem (...).

Artykuł 17 - Prawo do usunięcia danych („prawo do bycia zapomnianym”)

1. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo żądania od administratora niezwłocznego usunięcia dotyczących jej danych osobowych, a administrator ma obowiązek bez zbędnej zwłoki usunąć dane osobowe, jeżeli zachodzi jedna z następujących okoliczności: (...)

e) dane osobowe muszą zostać usunięte **w celu wywiązania się z obowiązku prawnego przewidzianego w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego**, któremu podlega administrator;(...)

2. Jeżeli administrator upublicznił dane osobowe, a na mocy ust. 1 ma obowiązek usunąć te dane osobowe, to - biorąc pod uwagę dostępną technologię i koszt realizacji - podejmuje rozsądne działania, w tym środki techniczne, by poinformować administratorów przetwarzających te dane osobowe, że osoba, której dane dotyczą, żąda, by administratorzy ci usunęli wszelkie łącza do tych danych, kopie tych danych osobowych lub ich replikacje (...).

b) **Wyłączenie od prawa do usunięcia danych na mocy prawa państwa członkowskiego.**

Artykuł 17 - Prawo do usunięcia danych („prawo do bycia zapomnianym”)

(...)

3. Ust. 1 i 2 nie mają zastosowania, w zakresie w jakim przetwarzanie jest niezbędne: (...)

b) do wywiązania się z prawnego obowiązku wymagającego przetwarzania **na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego**, któremu podlega administrator, lub do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi; (...)

1.4 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące zautomatyzowanego podejmowania decyzji w indywidualnych przypadkach.

a) **Wyłączenie od niepodlegania zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji w indywidualnych przypadkach, w tym profilowaniu.**

Motyw 71

(...) Niemniej podejmowanie decyzji na podstawie takiego przetwarzania, w tym profilowania, powinno być dozwolone, **w przypadku gdy jest to wyraźnie dopuszczone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, któremu podlega administrator**, w tym do celów monitorowania i zapobiegania – zgodnie z uregulowaniami, standardami i zaleceniami instytucji Unii lub krajowych podmiotów nadzorujących – oszustwom i uchylaniu się od podatków oraz do zapewniania bezpieczeństwa i niezawodności usług świadczonych przez administratora, lub gdy jest niezbędne do zawarcia lub wykonania umowy między osobą, której dane dotyczą, a administratorem, lub gdy osoba, której dane dotyczą, wyraziła wyraźną zgodę. Przetwarzanie takie powinno zawsze podlegać odpowiednim zabezpieczeniom, obejmującym informowanie osoby, której dane dotyczą, prawo do uzyskania interwencji człowieka, prawo do wyrażenia własnego stanowiska, prawo do uzyskania wyjaśnienia co do decyzji wynikłej z takiej oceny oraz prawo do zakwestionowania takiej decyzji. Takie przetwarzanie nie powinno dotyczyć dzieci.

Artykuł 22 - Zautomatyzowane podejmowanie decyzji w indywidualnych przypadkach, w tym profilowanie

1. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo do tego, by nie podlegać decyzji, która opiera się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, i wywołuje wobec tej osoby skutki prawne lub w podobny sposób istotnie na nią wpływa.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli ta decyzja: (...)

b) **jest dozwolona prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego**, któremu podlega administrator i które przewiduje właściwe środki ochrony praw, wolności i prawnie uzasadnionych interesów osoby, której dane dotyczą; lub (...).

1.5 Odesłania do prawa krajowego dotyczące relacji pomiędzy administratorem a podmiotem przetwarzającym.

a) **Umowa pomiędzy administratorem a podmiotem przetwarzających.**

Motyw 81

(...) Przetwarzanie przez podmiot przetwarzający powinno być regulowane umową lub innym instrumentem prawnym, **które podlegają prawu Unii lub prawu państwa członkowskiego**, wiążą podmiot przetwarzający z administratorem, określają przedmiot i czas trwania przetwarzania, charakter i cele przetwarzania, rodzaj danych

osobowych i kategorii osób, których dane dotyczą, oraz które powinny uwzględniać konkretne zadania i obowiązki podmiotu przetwarzającego w kontekście planowanego przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą. Administrator i podmiot przetwarzający mogą postanowić skorzystać z umowy indywidualnej lub ze standardowych klauzul umownych, które zostały przyjęte bezpośrednio przez Komisję albo które zostały przyjęte przez organ nadzorczy zgodnie z mechanizmem spójności, a następnie przyjęte przez Komisję. Po zakończeniu przetwarzania w imieniu administratora podmiot przetwarzający powinien – zgodnie z decyzją administratora – zwrócić lub usunąć dane osobowe, chyba że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlega podmiot przetwarzający, nakładają obowiązek przechowywania danych osobowych.

Artykuł 28 - Podmiot przetwarzający

(...)

3. Przetwarzanie przez podmiot przetwarzający odbywa się na podstawie umowy lub innego instrumentu prawnego, które **podlegają prawu Unii lub prawu państwa członkowskiego** i wiążą podmiot przetwarzający i administratora, określają przedmiot i czas trwania przetwarzania, charakter i cel przetwarzania, rodzaj danych osobowych oraz kategorie osób, których dane dotyczą, obowiązki i prawa administratora. Ta umowa lub inny instrument prawny stanowią w szczególności, że podmiot przetwarzający:

a) przetwarza dane osobowe wyłącznie na udokumentowane polecenie administratora – co dotyczy też przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej – chyba że **obowiązek taki nakłada na niego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego**, któremu podlega podmiot przetwarzający; w takim przypadku przed rozpoczęciem przetwarzania podmiot przetwarzający informuje administratora o tym obowiązku prawnym, o ile prawo to nie zabrania udzielania takiej informacji z uwagi na ważny interes publiczny; (...)

g) po zakończeniu świadczenia usług związanych z przetwarzaniem zależnie od decyzji administratora usuwa lub zwraca mu wszelkie dane osobowe oraz usuwa wszelkie ich istniejące kopie, **chyba że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego nakazują przechowywanie danych osobowych**; (...).

h) udostępnia administratorowi wszelkie informacje niezbędne do wykazania spełnienia obowiązków określonych w niniejszym artykule oraz umożliwia administratorowi lub audytorowi upoważnionemu przez administratora przeprowadzanie audytów, w tym inspekcji, i przyczynia się do nich.

W związku z obowiązkiem określonym w akapicie pierwszym lit. h) podmiot przetwarzający niezwłocznie informuje administratora, jeżeli jego zdaniem wydane mu polecenie stanowi naruszenie niniejszego rozporządzenia lub innych przepisów Unii lub państwa członkowskiego o ochronie danych.

4. Jeżeli do wykonania w imieniu administratora konkretnych czynności przetwarzania podmiot przetwarzający korzysta z usług innego podmiotu przetwarzającego, na ten inny podmiot przetwarzający nałożone zostają – na mocy umowy lub innego aktu prawnego, **które podlegają prawu Unii lub prawu państwa członkowskiego** – te same obowiązki ochrony danych jak w umowie lub innym akcie prawnym między administratorem a podmiotem przetwarzającym, o których to obowiązkach mowa w ust. 3, w szczególności obowiązek zapewnienia wystarczających gwarancji wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, by przetwarzanie

odpowiadało wymogom niniejszego rozporządzenia. Jeżeli ten inny podmiot przetwarzający nie wywiąże się ze spoczywających na nim obowiązków ochrony danych, pełna odpowiedzialność wobec administratora za wypełnienie obowiązków tego innego podmiotu przetwarzającego spoczywa na pierwotnym podmiocie przetwarzającym.

b) Przetwarzanie z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego lub gdy wymaga tego prawo państwa członkowskiego.

Artykuł 29 - Przetwarzanie z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego

Podmiot przetwarzający oraz każda osoba działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzają je wyłącznie na polecenie administratora, **chyba że wymaga tego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego.**

c) Bezpieczeństwo danych przetwarzanych na polecenie administratora lub gdy wymaga tego prawo państwa członkowskiego.

Artykuł 32 - Bezpieczeństwo przetwarzania

(...)

4. Administrator oraz podmiot przetwarzający podejmują działania w celu zapewnienia, by każda osoba fizyczna działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego, która ma dostęp do danych osobowych, przetwarzała je wyłącznie na polecenie administratora, **chyba że wymaga tego od niej prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego.**

1.6 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące inspektora ochrony danych.

a) Zachowanie tajemnicy lub poufności przez inspektora ochrony danych.

Artykuł 38 - Status inspektora ochrony danych

5. Inspektor ochrony danych jest zobowiązany do zachowania tajemnicy lub poufności co do wykonywania swoich zadań – **zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego.**

1.7 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące przekazywania danych do państw trzecich.

a) Dopuszczalne wyjątki od wymogów przekazywania danych do państw trzecich.

Motyw 111

(...) Należy także przewidzieć możliwość przekazywania danych, **jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny określony w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego lub jeżeli przekazanie następuje z rejestru utworzonego na mocy prawa i przeznaczonego do wglądu dla ogółu obywateli lub osób mających prawnie uzasadniony interes.** W drugim z tych przypadków przekazanie nie powinno obejmować całości danych osobowych lub całych kategorii danych z

rejestr, a jeżeli rejestr jest przeznaczony do wglądu dla osób mających prawnie uzasadniony interes, przekazanie danych powinno nastąpić wyłącznie na żądanie tych osób lub osoby te mają być odbiorcami, przy pełnym uwzględnieniu interesów i praw podstawowych osoby, której dane dotyczą.

Artykuł 49 - Wyjątki w szczególnych sytuacjach

1. W razie braku decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony określonej w art. 45 ust. 3 lub braku odpowiednich zabezpieczeń określonych w art. 46, w tym wiążących reguł korporacyjnych, jednorazowe lub wielokrotne przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej mogą nastąpić wyłącznie pod warunkiem, że: (...)

d) przekazanie jest niezbędne ze względu na **ważne względy interesu publicznego**; (...)

g) przekazanie następuje z rejestru, **który zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego** ma służyć za źródło informacji dla ogółu obywateli i który jest dostępny dla ogółu obywateli lub dla każdej osoby mogącej wykazać prawnie uzasadniony interes – ale wyłącznie w zakresie, w jakim w danym przypadku spełnione zostały warunki takiego dostępu określone w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego (...).

2. Przekazanie na mocy ust. 1 akapit pierwszy lit. g) nie obejmuje całości danych osobowych ani całych kategorii danych osobowych zawartych w rejestrze. Jeżeli rejestr jest dostępny dla osób mających prawnie uzasadniony interes, przekazanie następuje wyłącznie na żądanie tych osób lub gdy mają one być odbiorcami.

(...)

4. Interes publiczny, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. d), musi być uznany **w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego**, któremu podlega administrator. (...)

1.8 Odesłania do prawa krajowego dotyczące organów nadzorczych w państwach członkowskich.

a) Ustanowienie organów nadzorczych przez państwa członkowskie.

Motyw 117

Zasadniczym elementem ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych jest utworzenie w państwach członkowskich organów nadzorczych, uprawnionych do wypełniania zadań i wykonywania uprawnień w sposób całkowicie niezależny. Aby uwzględnić swoją strukturę konstytucyjną, organizacyjną i administracyjną, **państwa członkowskie powinny mieć możliwość utworzenia więcej niż jednego organu nadzorczego.**

Motyw 119

Jeżeli państwo członkowskie utworzy kilka organów nadzorczych, powinno przewidzieć przepisy określające mechanizmy zapewniające skuteczny udział tych organów w stosowaniu mechanizmu spójności. **Takie państwo członkowskie**

powinno w szczególności wyznaczyć organ nadzorczy, który pełnił będzie funkcję pojedynczego punktu kontaktowego do celów skutecznego udziału tych organów w stosowaniu mechanizmu, aby zapewnić sprawną i płynną współpracę z innymi organami nadzorczymi, Europejską Radą Ochrony Danych oraz Komisją.

Artykuł 51 - Organ nadzorczy

1. **Każde państwo członkowskie zapewnia**, by za monitorowanie stosowania niniejszego rozporządzenia odpowiadał co najmniej jeden niezależny organ publiczny w celu ochrony podstawowych praw i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem oraz ułatwiania swobodnego przepływu danych osobowych w Unii (zwany dalej „organem nadzorczym”).

(...)

3. **Jeżeli w państwie członkowskim ustanowiono więcej niż jeden organ nadzorczy, państwo to wskazuje**, który z nich ma reprezentować te organy w Europejskiej Radzie Ochrony Danych, oraz ustala mechanizm zapewniający przestrzeganie przez pozostałe organy przepisów o mechanizmie spójności, o którym mowa w art. 63.

b) Niezależność organów nadzorczych w państwach członkowskich.

Motyw 120

Każdy organ nadzorczy powinien zostać wyposażony w zasoby finansowe i kadrowe, pomieszczenia i infrastrukturę niezbędne do skutecznego wykonywania zadań, w tym zadań związanych z wzajemną pomocą i współpracą z innymi organami nadzorczymi z całej Unii. Każdy organ nadzorczy powinien dysponować odrębnym, publicznym budżetem rocznym, który może być częścią ogólnego budżetu krajowego lub państwowego.

Artykuł 52 - Niezależność

(...)

4. **Każde państwo członkowskie zapewnia**, by każdy organ nadzorczy dysponował zasobami kadrowymi, technicznymi i finansowymi, pomieszczeniami i infrastrukturą niezbędnymi do skutecznego wypełniania swoich zadań i wykonywania swoich uprawnień, w tym w zakresie wzajemnej pomocy, współpracy i uczestnictwa w pracach Europejskiej Rady Ochrony Danych.

5. **Każde państwo członkowskie zapewnia**, by każdy organ nadzorczy wybierał i posiadał własny personel, działający pod wyłącznym kierownictwem członka lub członków danego organu nadzorczego.

6. **Każde państwo członkowskie zapewnia**, by każdy organ nadzorczy podlegał kontroli finansowej w sposób nienaruszający jego niezależności oraz dysponował odrębnym, publicznym budżetem rocznym, który może być częścią ogólnego budżetu.

c) Określenie warunków pełnienia funkcji członków organu nadzorczego w prawie państwa członkowskiego.

Motyw 121

Ogólne warunki pełnienia funkcji członka organu nadzorczego powinny zostać określone w prawie każdego państwa członkowskiego i powinny w szczególności zapewniać, by członków tego organu powoływał przy zastosowaniu procedury zapewniającej przejrzystość parlament, rząd lub głowa danego państwa członkowskiego – na wniosek rządu, członka rządu, parlamentu lub izby parlamentu – lub niezależny organ, **któremu zadanie to powierzono w prawie państwa członkowskiego**. Aby zapewnić niezależność organu nadzorczego, jego członek lub członkowie powinni działać uczciwie, powstrzymać się od wszelkich czynności niezgodnych ze swoimi obowiązkami i nie powinni podczas swojej kadencji podejmować żadnego zajęcia zarobkowego ani niezarobkowego niezgodnego z tymi obowiązkami. Organ nadzorczy powinien dysponować własnym personelem, który jest dobierany przez ten organ nadzorczy lub **niezależny organ utworzony na mocy prawa państwa członkowskiego** i powinien działać pod wyłącznym kierownictwem członka lub członków tego organu nadzorczego.

Artykuł 53 - Ogólne warunki dotyczące członków organu nadzorczego

1. **Państwa członkowskie zapewniają**, by każdy członek ich organów nadzorczych był powoływany w drodze przejrzystej procedury przez:

- ich parlament,

- ich rząd,

- ich głowę państwa, lub

- niezależny organ uprawniony do powoływania członków organu nadzorczego **na podstawie prawa państwa członkowskiego**.

2. Każdy członek musi posiadać kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności - w szczególności w dziedzinie ochrony danych osobowych - potrzebne do wypełniania swoich obowiązków i wykonywania swoich uprawnień.

3. W razie upływu kadencji, rezygnacji lub przymusowego pozbawienia funkcji członek organu przestaje pełnić swoje obowiązki zgodnie z **prawem danego państwa członkowskiego**.

4. Członek może zostać odwołany ze stanowiska tylko w przypadku, gdy dopuścił się poważnego uchybienia lub przestał spełniać warunki niezbędne do pełnienia obowiązków.

d) Zasady ustanawiania organu nadzorczego w prawie państwa członkowskiego, obowiązek zachowania tajemnicy służbowej przez członków lub personel organu nadzorczego.

Artykuł 54 - Zasady ustanawiania organu nadzorczego

1. Każde państwo członkowskie określa w swoich przepisach prawnych wszystkie poniższe elementy:

- a) ustanowienie każdego z organów nadzorczych;
- b) kwalifikacje i warunki wyboru wymagane do powołania na stanowisko członka każdego z organów nadzorczych;
- c) zasady i procedury powoływania członka lub członków każdego z organów nadzorczych;
- d) okres kadencji członka lub członków każdego z organów nadzorczych - nie krótszy niż cztery lata, z wyjątkiem pierwszej kadencji po dniu 24 maja 2016 r., która może częściowo trwać krócej, jeżeli jest to niezbędne, aby chronić niezależność organu nadzorczego w drodze procedury stopniowej wymiany członków;
- e) czy członek lub członkowie każdego z organów nadzorczych mogą zostać powołani ponownie, a jeżeli tak - na ile kadencji;
- f) zasady regulujące obowiązki członka lub członków oraz personelu każdego z organów nadzorczych, zakaz podejmowania działań, zajęć i czerpania korzyści - w trakcie kadencji oraz po jej zakończeniu - sprzecznych z tymi zobowiązaniami, a także przepisy regulujące ustanie stosunku pracy.

2. Członek lub członkowie oraz personel każdego z organów nadzorczych podlegają zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego obowiązkowi zachowania tajemnicy służbowej - w trakcie kadencji oraz po jej zakończeniu - w odniesieniu do wszelkich poufnych informacji, które uzyskali w toku wypełniania zadań lub wykonywania swoich uprawnień. Obowiązek zachowania tajemnicy służbowej w trakcie ich kadencji dotyczy w szczególności sytuacji, w których osoby fizyczne zgłaszają naruszenia niniejszego rozporządzenia.

e) Zadania organu nadzorczego – doradzanie organom państw członkowskim.

Artykuł 57 - Zadania

- 1. Bez uszczerbku dla innych zadań określonych na mocy niniejszego rozporządzenia każdy organ nadzorczy na swoim terytorium: (...)
- c) doradza, **zgodnie z prawem państwa członkowskiego**, parlamentowi narodowemu, rządowi oraz innym instytucjom i organom w sprawie aktów prawnych i administracyjnych środków ochrony praw i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem; (...).

f) Uprawnienia organu nadzorczego, w tym dostęp do pomieszczeń, wydawanie opinii. Prawo do sądu.

Motyw 129

(...) Uprawnienia do prowadzenia postępowań wyjaśniających, jeżeli chodzi o dostęp do pomieszczeń, **należy wykonywać zgodnie ze szczegółowymi wymogami**

przepisów państwa członkowskiego dotyczących postępowania, takimi jak wymóg uzyskania uprzedniego zezwolenia sądu. Każdy prawnie wiążący środek organu nadzorczego powinien być sporządzony na piśmie, mieć jasny i jednoznaczny charakter, wskazywać organ nadzorczy, który wydał środek, i datę wydania środka, nosić podpis szefa lub członka organu nadzorczego przez niego upoważnionego, podawać powody zastosowania środka oraz informować o prawie do skutecznego środka ochrony prawnej. **Nie powinno to wykluczać dodatkowych wymogów na mocy przepisów państwa członkowskiego dotyczących postępowania. Wydanie prawnie wiążącej decyzji oznacza, że może ona być przedmiotem kontroli sądowej w państwie członkowskim organu nadzorczego, który ją wydał.**

Artykuł 58 - uprawnienia

1. Każdemu organowi nadzorczemu przysługują wszystkie następujące uprawnienia w zakresie prowadzonych postępowań (...)

f) uzyskiwanie dostępu do wszystkich pomieszczeń administratora i podmiotu przetwarzającego, w tym do sprzętu i środków służących do przetwarzania danych, **zgodnie z procedurami określonymi w prawie unijnym lub w prawie państwa członkowskiego.** (...)

3. Każdemu organowi nadzorczemu przysługują wszystkie następujące uprawnienia w zakresie wydawania zezwoleń i uprawnienia doradcze: (...)

b) wydawanie, z własnej inicjatywy lub na wniosek, opinii przeznaczonych dla parlamentu narodowego, rządu państwa członkowskiego lub - **zgodnie z prawem państwa członkowskiego** - innych instytucji i organów oraz ogółu społeczeństwa we wszelkich sprawach związanych z ochroną danych osobowych;

c) zezwalanie na przetwarzanie zgodnie z art. 36 ust. 5, **jeżeli prawo państwa członkowskiego** wymaga takiego uprzedniego zezwolenia; (...)

4. Wykonywanie uprawnień powierzonych organowi nadzorczemu na mocy niniejszego artykułu podlega odpowiednim zabezpieczeniom - w tym prawu do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem i rzetelnego procesu, **określonym w prawie Unii i prawie państwa członkowskiego zgodnie z Kartą praw podstawowych.**

5. Każde państwo członkowskie przewiduje w swoich przepisach, że jego organ nadzorczy jest uprawniony do wniesienia do organów wymiaru sprawiedliwości sprawy dotyczącej naruszenia niniejszego rozporządzenia oraz w stosownych przypadkach do wszczęcia lub do uczestniczenia w inny sposób w postępowaniu sądowym w celu wyegzekwowania stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia.

g) Określenie w prawie państwa członkowskie podmiotów, którym organ nadzorczy składa sprawozdanie z działalności.

Artykuł 59 - Sprawozdanie z działalności

Każdy organ nadzorczy sporządza roczne sprawozdanie ze swojej działalności, w którym może wyszczególnić rodzaje zgłoszonych mu naruszeń i rodzaje środków podjętych zgodnie z art. 58 ust. 2. **Sprawozdania te są przekazywane parlamentowi narodowemu, rządowi i innym organom wskazanym prawem państwa członkowskiego.** Są one udostępniane opinii publicznej, Komisji oraz Europejskiej Radzie Ochrony Danych.

h) Wzajemna pomoc pomiędzy organami nadzorczymi – podstawa do odmowy wykonania wniosku organu nadzorczego innego państwa członkowskiego, gdy naruszałoby ono prawo państwa członkowskiego.

Motyw 133

Organy nadzorcze powinny się wzajemnie wspierać w wykonywaniu swoich zadań oraz świadczyć sobie wzajemną pomoc, by zapewnić spójne stosowanie i egzekwowanie niniejszego rozporządzenia na rynku wewnętrznym. Organ nadzorczy, który występuje z wnioskiem o wzajemną pomoc, może przyjąć środek tymczasowy, jeżeli nie uzyska odpowiedzi w terminie miesiąca od otrzymania wniosku o udzielenie wzajemnej pomocy przez wezwany organ nadzorczy.

Artykuł 61 – Wzajemna pomoc

(...)

3. Wniosek o pomoc zawiera wszelkie niezbędne informacje, w tym cel i uzasadnienie wniosku. Uzyskane informacje są wykorzystywane wyłącznie do celu, w którym o nie wystąpiono.

4. Wezwany organ nadzorczy nie może odmówić wykonania wniosku, chyba że: (...)

b) wykonanie wniosku stanowiłoby naruszenie niniejszego **rozporządzenia, prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego**, któremu podlega wezwany organ nadzorczy. (...)

i) Możliwość przyznania przez organ nadzorczy na podstawie prawa państwa członkowskiego uprawnień do prowadzenia postępowań wyjaśniających pracownikom oddelegowanym przez inny organ nadzorczy.

Motyw 134

Każdy organ nadzorczy powinien w stosownych przypadkach uczestniczyć we wspólnych operacjach organów nadzorczych. Wezwany organ nadzorczy powinien mieć obowiązek udzielenia odpowiedzi w określonym terminie.

Artykuł 62 – Wspólne operacje organów nadzorczych

(...)

3. **Organ nadzorczy może zgodnie z prawem państwa członkowskiego i za zgodą organu nadzorczego oddelegowującego pracownika przyznać uprawnienia**, w tym uprawnienia do prowadzenia postępowań wyjaśniających, członkom lub personelowi organu nadzorczego oddelegowującego pracownika

uczestniczącym we wspólnych operacjach lub - jeżeli zezwala na to prawo państwa członkowskiego przyjmującego organu nadzorczego - zezwolić członkom lub personelowi organu nadzorczego oddelegowującego pracownika na wykonywanie ich własnych uprawnień w zakresie prowadzenia postępowań wyjaśniających zgodnie z prawem państwa członkowskiego organu nadzorczego oddelegowującego pracownika. Uprawnienia takie mogą być wykonywane wyłącznie pod kierownictwem i w obecności członków lub personelu przyjmującego organu nadzorczego. Członkowie lub personel organu nadzorczego oddelegowującego pracownika podlegają prawu państwa członkowskiego przyjmującego organu nadzorczego. (...)

1.9 Odesłania do prawa krajowego dotyczące środków ochrony prawnej , odpowiedzialności i sankcji.

a) Prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego.

Motyw 141

Każda osoba, której dane dotyczą, powinna mieć prawo wniesienia skargi do jednego organu nadzorczego oraz prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem, zgodnie z art. 47 Karty praw podstawowych, w szczególności w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zwykłego pobytu, a jeżeli uzna, że jej prawa wynikające z niniejszego rozporządzenia są naruszane, lub jeżeli organ nadzorczy nie reaguje na skargę, częściowo lub w całości ją odrzuca lub oddala, lub nie podejmuje działania, choć jest to niezbędne do ochrony praw tej osoby. Postępowanie wyjaśniające na podstawie skargi powinno być prowadzone – z zastrzeżeniem kontroli sądowej – w zakresie odpowiadającym konkretnej sprawie. Organ nadzorczy powinien w rozsądnym terminie poinformować osobę, której dane dotyczą, o postępach i wynikach rozpatrywania skargi. Jeżeli dana sprawa wymaga dalszego postępowania wyjaśniającego lub koordynacji działań z innym organem nadzorczym, osoba, której dane dotyczą, powinna zostać o tym uprzednio poinformowana. Aby ułatwić wnoszenie skarg, każdy organ nadzorczy powinien zastosować takie środki jak udostępnienie formularza skargi, który można wypełnić także elektronicznie, przy czym nie należy wykluczać innych sposobów komunikacji.

Artykuł 77 - Prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego

1. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub środków ochrony prawnej przed sądem każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo wnieść skargę do organu nadzorczego, w szczególności w państwie członkowskim swojego zwykłego pobytu, swojego miejsca pracy lub miejsca popełnienia domniemanego naruszenia, jeżeli sądzi, że przetwarzanie danych osobowych jej dotyczące narusza niniejsze rozporządzenie.
2. Organ nadzorczy, do którego wniesiono skargę, informuje skarżącego o postępach i efektach rozpatrywania skargi, w tym o możliwości skorzystania z sądowego środka ochrony prawnej na mocy art. 78.

b) Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko organowi nadzorczemu.

Motyw 141 powyżej

Artykuł 78 - Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko organowi nadzorczemu.

1. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub pozasądowych środków ochrony prawnej każda osoba fizyczna lub prawna ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko prawnie wiążącej decyzji organu nadzorczego jej dotyczącej.

2. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub pozasądowych środków ochrony prawnej każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem, jeżeli organ nadzorczy właściwy zgodnie z art. 55 i 56 nie rozpatrzył skargi lub nie poinformował osoby, której dane dotyczą, w terminie trzech miesięcy o postępowach lub efektach rozpatrywania skargi wniesionej zgodnie z art. 77.

3. Postępowanie przeciwko organowi nadzorczemu zostaje wszczęte przed sądem państwa członkowskiego, w którym organ nadzorczy ma siedzibę.

4. Jeżeli postępowanie zostało wszczęte przeciwko decyzji organu nadzorczego, którą poprzedziła opinia lub decyzja Europejskiej Rady Ochrony Danych w ramach mechanizmu spójności, organ nadzorczy przekazuje sądowi tę opinię lub decyzję.

c) Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu.

Artykuł 79 - Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu.

1. Bez uszczerbku dla dostępnych administracyjnych lub pozasądowych środków ochrony prawnej, w tym prawa do wniesienia skargi do organu nadzorczego zgodnie z art. 77, każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem, jeżeli uzna ona, że prawa przysługujące jej na mocy niniejszego rozporządzenia zostały naruszone w wyniku przetwarzania jego danych osobowych z naruszeniem niniejszego rozporządzenia.

2. Postępowanie przeciwko administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu wszczyna się przed sądem państwa członkowskiego, w którym administrator lub podmiot przetwarzający posiadają jednostkę organizacyjną. Ewentualnie postępowanie takie może zostać wszczęte przed sądem państwa członkowskiego, w którym osoba, której dane dotyczą, ma miejsce zwykłego pobytu, chyba że administrator lub podmiot przetwarzający są organami publicznymi państwa członkowskiego wykonującymi swoje uprawnienia publiczne.

d) Reprezentacja podmiotów danych przez podmioty ustanowione zgodnie z prawem państwa członkowskiego oraz możliwość żądania przez te podmioty w imieniu osób, których dane dotyczą odszkodowania.

Motyw 142

Jeżeli osoba, której dane dotyczą, uzna, że naruszane są jej prawa wynikające z niniejszego rozporządzenia, powinna mieć ona prawo zlecić podmiotowi, organizacji lub zrzeszeniu – które nie mają charakteru zarobkowego, zostały ustanowione **zgodnie z prawem państwa członkowskiego**, mają statutowo na celu interes publiczny i działają w dziedzinie ochrony danych osobowych – wniesienie skargi w swoim imieniu do organu nadzorczego, wykonanie prawa do środka ochrony prawnej

przed sądem w imieniu osób, których dane dotyczą lub – **o ile taką możliwość przewiduje prawo państwa członkowskiego** – żądanie odszkodowania w imieniu osób, których dane dotyczą (...).

Artykuł 80 - Reprezentowanie osób, których dane dotyczą

1. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo umocować podmiot, organizację lub zrzeszenie – które nie mają charakteru zarobkowego, zostały **należycie ustanowione zgodnie z prawem państwa członkowskiego**, mają cele statutowe leżące w interesie publicznym i działają w dziedzinie ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, w związku z ochroną ich danych osobowych – do wniesienia w jej imieniu skargi oraz wykonywania w jej imieniu praw, o których mowa w art. 77, 78 i 79, oraz żądania w jej imieniu odszkodowania, o którym mowa w art. 82, **jeżeli przewiduje to prawo państwa członkowskiego**.

(...)

e) Właściwość sądu dla postępowania dotyczącego odszkodowania.

Artykuł 82 – Prawo do odszkodowania i odpowiedzialność

(...)

6. Postępowanie sadowe dotyczące odszkodowania jest wszczynane przed sądem właściwym na mocy prawa państwa członkowskiego, w którym mowa w art. 79 ust. 2

f) Nakładanie kar pieniężnych w przypadkach szczególnych związanych z przetwarzaniem, w tym w przypadku obowiązków przyjętych na podstawie rozdziału IX.

Artykuł 83 - Ogólne warunki nakładania administracyjnych kar pieniężnych

(...)

5. Naruszenia przepisów dotyczących następujących kwestii podlegają zgodnie z ust. 2 administracyjnej karze pieniężnej w wysokości do 20 000 000 EUR, a w przypadku przedsiębiorstwa – w wysokości do 4 % jego całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego, przy czym zastosowanie ma kwota wyższa:
(...)

d) **wszelkich obowiązków wynikających z prawa państwa członkowskiego przyjętego**

na podstawie rozdziału IX; (...)

g) Nakładanie kar pieniężnych – zabezpieczenia proceduralne na podstawie prawa państwa członkowskiego, prawo do sądu.

Motyw 148

(...) Nakładanie sankcji, w tym administracyjnych kar pieniężnych, powinno podlegać odpowiednim zabezpieczeniom proceduralnym zgodnym z ogólnymi zasadami prawa Unii i z Kartą praw podstawowych, w tym skutecznej ochronie prawnej i prawu do rzetelnego procesu.

Artykuł 83 - Ogólne warunki nakładania administracyjnych kar pieniężnych

(...)

8. Wykonywanie przez organ nadzorczy uprawnień powierzonych mu na mocy niniejszego artykułu podlega odpowiednim zabezpieczeniom proceduralnym zgodnie z **prawem Unii i prawem państwa członkowskiego**, obejmującym prawo do skutecznego sądowego środka ochrony prawnej i rzetelnego procesu.(...)

h) Inne sankcje za naruszenie rozporządzenia określone w prawie państwa członkowskich.

Motyw 152

W sytuacjach, w których niniejsze rozporządzenie nie harmonizuje sankcji administracyjnych, lub w razie potrzeby w innych przypadkach, na przykład w razie poważnego naruszenia niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie powinny wdrożyć system przewidujący skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje. **Charakter takich sankcji (karny lub administracyjny) powinno określać prawo państwa członkowskiego.**

Artykuł 84 - Sankcje

1. **Państwa członkowskie przyjmują** przepisy określające inne sankcje za naruszenia niniejszego rozporządzenia, w szczególności za naruszenia niepodlegające administracyjnym karom pieniężnym na mocy art. 83, oraz podejmują wszelkie środki niezbędne do ich wykonania. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. (...)

1.10 Odesłania do prawa krajowego dotyczące szczególnych sytuacji związanych z przetwarzaniem danych.

a) Ustanowienie wyjątków na rzecz wolności wypowiedzi i informacji.

Motyw 153

Prawo państw członkowskich powinno godzić przepisy regulujące wolność wypowiedzi i informacji, w tym wypowiedzi dziennikarskiej, akademickiej, artystycznej lub literackiej, z prawem do ochrony danych osobowych na mocy niniejszego rozporządzenia. Przetwarzanie danych osobowych jedynie do celów dziennikarskich lub do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej powinno podlegać wyjątkom lub odstępstwom od niektórych przepisów niniejszego rozporządzenia, jeżeli jest to niezbędne, by pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z prawem do wolności wypowiedzi i informacji, przewidzianymi w art. 11 Karty praw podstawowych. Powinno mieć to zastosowanie w szczególności do przetwarzania danych osobowych w dziedzinie audiowizualnej oraz w archiwach i bibliotekach prasowych. **Państwa członkowskie powinny** więc przyjąć akty prawne określające odstępstwa i wyjątki niezbędne do zapewnienia równowagi między tymi prawami podstawowymi. **Państwa członkowskie powinny** przyjąć takie odstępstwa i wyjątki w odniesieniu do zasad ogólnych, praw przysługujących osobie, której dane dotyczą, administratora i podmiotu przetwarzającego, przekazywania danych osobowych do państw trzecich lub organizacji międzynarodowych, niezależnych organów

nadzorczych, współpracy i spójności oraz szczególnych sytuacji przetwarzania danych. Jeżeli odstępstwa i wyjątki różnią się zależnie od państwa członkowskiego, zastosowanie powinno mieć prawo państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Aby uwzględnić, jak ważna dla każdego demokratycznego społeczeństwa jest wolność wypowiedzi, pojęcia dotyczące tej wolności, takie jak dziennikarstwo, należy interpretować szeroko.

Artykuł 85 - Przetwarzanie a wolność wypowiedzi i informacji

1. **Państwa członkowskie przyjmują** przepisy pozwalające pogodzić prawo do ochrony danych osobowych na mocy niniejszego rozporządzenia z wolnością wypowiedzi i informacji, w tym do przetwarzania dla potrzeb dziennikarskich oraz do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej.

2. Dla przetwarzania do celów dziennikarskich lub do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej **państwa członkowskie określają odstępstwa lub wyjątki** od rozdziału II (Zasady), rozdziału III (Prawa osoby, której dane dotyczą), rozdziału IV (Administrator i podmiot przetwarzający), rozdziału V (Przekazywanie danych osobowych do państw trzecich lub organizacji międzynarodowych), rozdziału VI (Niezależne organy nadzorcze), rozdziału VII (Współpraca i spójność) oraz rozdziału IX (Szczególne sytuacje związane z przetwarzaniem danych), jeżeli są one niezbędne, by pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacji.

3. Każde państwo członkowskie zawiadamia Komisję o przepisach, które przyjęło zgodnie z ust. 2, a następnie niezwłocznie o wszelkich późniejszych aktach zmieniających lub zmianach ich dotyczących.

b)Wyjątek na rzecz dostępu do dokumentów urzędowych.

Motyw 154

Niniejsze rozporządzenie pozwala uwzględnić przy stosowaniu jego przepisów zasadę publicznego dostępu do dokumentów urzędowych. Publiczny dostęp do dokumentów urzędowych można uznać za interes publiczny. Organ publiczny lub podmiot publiczny powinny móc publicznie ujawniać dane osobowe z dokumentów przez siebie przechowywanych, **jeżeli takie ujawnienie jest przewidziane przepisami prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, któremu organ ten lub podmiot podlegają. Przepisy takie powinny godzić publiczny dostęp do dokumentów urzędowych i ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego z prawem do ochrony danych osobowych, i dlatego mogą przewidywać niezbędne uwzględnienie prawa do ochrony danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia.** Wzmianka o organach i podmiotach publicznych powinna w tym kontekście dotyczyć wszystkich organów lub innych podmiotów objętych prawem państwa członkowskiego dotyczącym publicznego dostępu do dokumentów. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/98/WE (14) nie narusza ani w żaden sposób nie wpływa na stopień ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych wynikający z przepisów prawa Unii i prawa państwa członkowskiego, a w szczególności nie zmienia obowiązków i praw przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. Dyrektywa ta nie powinna mieć zastosowania w szczególności do dokumentów, do których – w ramach systemów dostępu – dostęp jest wykluczony lub ograniczony z powodu ochrony danych osobowych, ani do fragmentów dokumentów dostępnych w ramach tych systemów,

ale zawierających dane osobowe, których ponowne wykorzystanie zostało określone w prawie jako niezgodne z prawem o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych.

Artykuł 86 - Przetwarzanie a publiczny dostęp do dokumentów urzędowych

Dane osobowe zawarte w dokumentach urzędowych, które posiada organ lub podmiot publiczny lub podmiot prywatny w celu wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym, mogą zostać przez ten organ lub podmiot ujawnione **zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego**, któremu podlegają ten organ lub podmiot, dla pogodzenia publicznego dostępu do dokumentów urzędowych z prawem do ochrony danych osobowych na mocy niniejszego rozporządzenia.

2. Fakultatywny zakres krajowej regulacji prawnej ochrony danych osobowych dopuszczony w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych.

2.1 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące ochrony danych osobowych osób zmarłych.

a) Możliwość wprowadzenia ochrony danych osobowych osób zmarłych przez państwa członkowskie.

Motyw 27

Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do danych osobowych osób zmarłych. **Państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy o przetwarzaniu danych osobowych osób zmarłych.**

2.2 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące definicji administratora określonej w Artykule 4.

a) Definicja administratora danych – wyznaczenie administratora na podstawie prawa państwa członkowskiego, jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w prawie państwa członkowskiego.

Artykuł 4 – Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia:

(...)

7) "administrator" oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych; jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, **to również w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego może zostać wyznaczony administrator** lub mogą zostać określone konkretne kryteria jego wyznaczania; (...)

2.3 Odesłania do prawa krajowego dotyczące ograniczenia prawa osób, których dane dotyczą.

a) Dopuszczalność ograniczenia praw i obowiązków przez prawo państwa członkowskiego.

Motyw 73

W prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego można przewidzieć ograniczenia dotyczące określonych zasad oraz prawa do informacji, dostępu do danych osobowych i ich sprostowania lub usuwania, prawa do przenoszenia danych, prawa do sprzeciwu, decyzji opartych na profilowaniu, zawiadamiania osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych oraz określonych powiązanych obowiązków administratorów, o ile jest to niezbędne i proporcjonalne w społeczeństwie demokratycznym, by zapewnić bezpieczeństwo publiczne, w tym ochronę życia ludzkiego – w szczególności w ramach reakcji na klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka – zapobieganie przestępczości, prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie czynów zabronionych, lub wykonywanie kar, w tym ochronę przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie takim zagrożeniom lub zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych, ochronę innych ważnych celów leżących w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnego interesu gospodarczego lub finansowego Unii lub państwa członkowskiego, prowadzenie rejestrów publicznych z uwagi na względy ogólnego interesu publicznego, dalsze przetwarzanie zarchiwizowanych danych osobowych w celu dostarczenia konkretnych informacji o postawie politycznej w ramach dawnych systemów państw totalitarnych lub ochronę osoby, której dane dotyczą, lub praw i wolności innych osób, w tym cele w dziedzinie ochrony socjalnej, zdrowia publicznego i cele humanitarne. Ograniczenia te powinny być zgodne z wymogami Karty praw podstawowych oraz Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Artykuł 23 – Ograniczenia

1. Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlegają administrator danych lub podmiot przetwarzający, może aktem prawnym ograniczyć zakres obowiązków i praw przewidzianych w art. 12-22 i w art. 34, a także w art. 5 - o ile jego przepisy odpowiadają prawom i obowiązkom przewidzianym w art. 12-22 - jeżeli ograniczenie takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym:

a) bezpieczeństwu narodowemu;

b) obronie;

c) bezpieczeństwu publicznemu;

d) zapobieganiu przestępczości, prowadzeniu postępowań przygotowawczych, wykrywaniu lub ściganiu czynów zabronionych lub wykonywaniu kar, w tym ochronie przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganiu takim zagrożeniom;

e) innym ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub finansowemu Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym, zdrowiu publicznemu i zabezpieczeniu społecznemu;

f) ochronie niezależności sądów i postępowania sądowego;

g) zapobieganiu naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych, prowadzeniu postępowań w takich sprawach, ich wykrywaniu oraz ściganiu;

h) funkcjom kontrolnym, inspekcyjnym lub regulacyjnym związanym, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej w przypadkach, o których mowa w lit. a) - e) oraz g);

i) ochronie osoby, której dane dotyczą, lub praw i wolności innych osób;

j) egzekucji roszczeń cywilnoprawnych.

2. W szczególności akt prawny, o którym mowa w ust. 1, musi zawierać szczegółowe przepisy przynajmniej - w stosownym przypadku - o:

a) celach przetwarzania lub kategorii przetwarzania;

b) kategoriach danych osobowych;

c) zakresie wprowadzonych ograniczeń;

d) zabezpieczeniach zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu;

e) określeniu administratora lub kategorii administratorów;

f) okresach przechowywania oraz mających zastosowanie zabezpieczeniach z uwzględnieniem charakteru, zakresu i celów przetwarzania lub kategorii przetwarzania;

g) ryzyka naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą; oraz

h) prawie osób, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach, o ile nie narusza to celu ograniczenia.

2.4 Odesłania do prawa krajowego dotyczące współadministratorów danych.

a) Możliwość określenia obowiązków i zakresu obowiązków współadministratorów przez prawo państwa członkowskiego.

Artykuł 26 – Współadministratorzy

1. Jeżeli co najmniej dwóch administratorów wspólnie ustala cele i sposoby przetwarzania, są oni współadministratorami. W drodze wspólnych uzgodnień współadministratorzy w przejrzysty sposób określają odpowiednie zakresy swojej odpowiedzialności dotyczącej wypełniania obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do wykonywania przez osobę, której dane dotyczą, przysługujących jej praw, oraz ich obowiązków w odniesieniu do podawania informacji, o których mowa w art. 13 i 14, **chyba że przypadające im obowiązki i ich zakres określa prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu administratorzy ci podlegają.** W uzgodnieniach można wskazać punkt kontaktowy dla osób, których dane dotyczą. (...)

2.5 Odesłania do prawa krajowego dotyczące oceny skutków dla ochrony danych i uprzednich konsultacji.

a) Wyjątek od obowiązku przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych oraz możliwość jego ograniczenia przez prawo państwa członkowskiego.

Motyw 93

Przyjmując prawo, które ma być dla organu lub podmiotu publicznego podstawą do wykonywania zadań i ma regulować konkretną operację przetwarzania lub konkretny zestaw operacji, **państwa członkowskie mogą uznać, że przed takimi czynnościami przetwarzania należy koniecznie przeprowadzić taką ocenę.**

Artykuł 35

Ocena skutków dla ochrony danych

(...)

10. Ust. 1-7 nie mają zastosowania, jeżeli przetwarzanie na mocy art. 6 ust. 1 lit. c) lub e) ma podstawę prawną w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, i prawo takie reguluje daną operację przetwarzania lub zestaw operacji, a oceny skutków dla ochrony danych dokonano już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjęciem tej podstawy prawnej - **chyba że państwa członkowskie uznają za niezbędne, by przed podjęciem czynności przetwarzania dokonać oceny skutków dla ochrony danych.**

b)Możliwość wprowadzenia obowiązku uprzednich konsultacji w przypadku przetwarzania danych osobowych przez administratora w interesie publicznym.

Artykuł 36 - Uprzednie konsultacje

(...)

5. Niezależnie od ust. 1 **prawo państwa członkowskiego może wymagać**, by administratorzy konsultowali się z organem nadzorczym i uzyskiwali jego uprzednią zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez administratora do celów wykonania zadania realizowanego przez administratora w interesie publicznym, w tym przetwarzania w związku z ochroną socjalną i zdrowiem publicznym.

2.6 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące inspektora ochrony danych.

a) Możliwość prowadzenia obowiązkowego wyznaczenia inspektora ochrony danych przez prawo państwa członkowskiego.

Artykuł 37 - Wyznaczenie inspektora ochrony danych

4. W przypadkach innych niż te, o których mowa w ust. 1, administrator, podmiot przetwarzający, zrzeczenia lub inne podmioty reprezentujące określone kategorie administratorów lub podmiotów przetwarzających **mogą wyznaczyć lub jeżeli wymaga tego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego**, wyznaczają inspektora ochrony danych. Inspektor ochrony danych może działać w imieniu takich zrzeczeń i innych podmiotów reprezentujących administratorów lub podmioty przetwarzające.

2.7 Odesłanie do prawa krajowego dotyczące przekazywania danych do państw trzecich.

- a) **Możliwość wprowadzenia przez prawo państwa członkowskiego ze względu na ważne względy interesu publicznego ograniczenia przekazywania konkretnych kategorii danych do państw trzecich w przypadku braku stwierdzenia odpowiedniego poziomu ochrony.**

Motyw 112

(...) W razie braku stwierdzenia odpowiedniego stopnia ochrony **prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego** może z uwagi na ważne względy interesu publicznego wyraźnie nakładać ograniczenia na przekazywanie konkretnych kategorii danych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej. O takich przepisach państwa członkowskie powinny powiadomić Komisję. Każde przekazanie danych osobowych osoby, której dane dotyczą, będącej fizycznie lub prawnie niezdolną do wyrażenia zgody, do międzynarodowej organizacji humanitarnej, aby mogła wykonać zadanie nałożone na nią konwencjami genewskimi lub by mogła spełnić wymogi międzynarodowego prawa humanitarnego mającego zastosowanie w konfliktach zbrojnych, można uznać za niezbędne z uwagi na ważny wzgląd interesu publicznego lub za leżące w żywotnym interesie osoby, której dane dotyczą.

Artykuł 49 - Wyjątki w szczególnych sytuacjach

(...)

5. W razie braku decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony **prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego** może z uwagi na ważne względy interesu publicznego wyraźnie nakładać ograniczenia na przekazywanie konkretnych kategorii danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o takich przepisach. (...)

2.8 Odesłania do prawa krajowego dotyczące organów nadzorczych w państwach członkowskich.

- a) **Możliwość wprowadzenia przez państwo członkowskie dodatkowych uprawnień dla organu nadzorczego.**

Artykuł 58 – Uprawnienia

(...)

6. **Każde państwo członkowskie może przewidzieć** w swoich przepisach, że jego organowi nadzorcemu przysługują poza uprawnieniami określonymi w ust. 1, 2 i 3 także inne uprawnienia. Wykonywanie tych uprawnień nie może utrudniać skutecznego stosowania przepisów rozdziału VII.

2.9 Odesłania do prawa krajowego dotyczące środków ochrony prawnej , odpowiedzialności i sankcji.

- a) **Możliwość wprowadzenia prawa dla podmiotu reprezentującego do wniesienia skargi do organu nadzorczego.**

Motyw 142

(...) **Państwo członkowskie może wymagać**, by taki podmiot, taka organizacja lub takie zrzeczenie niezależnie od zlecenia otrzymanego od osoby, której dane dotyczą, miały prawo wniesienia w tym państwie członkowskim skargi oraz miały prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem, jeżeli mają powody, by uznać, że w wyniku przetwarzania danych osobowych w sposób naruszający niniejsze rozporządzenie naruszone zostały prawa osoby, której dane dotyczą. Takemu podmiotowi, takiej organizacji lub takiemu zrzeczeniu nie może przysługiwać prawo do występowania o odszkodowanie w imieniu osoby, której dane dotyczą, jeżeli nie zostały do tego umocowane przez tę osobę.

Artykuł 80 - Reprezentowanie osób, których dane dotyczą

(...)

2. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że podmiot, organizacja lub zrzeczenie, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mają – niezależnie od upoważnienia otrzymanego od osoby, której dane dotyczą – prawo wnieść w tym państwie członkowskim skargę do organu nadzorczego właściwego zgodnie z art. 77 oraz wykonać prawa, o których mowa w art. 78 i 79, jeżeli uznają, że w wyniku przetwarzania naruszone zostały prawa osoby, której dane dotyczą, wynikające z niniejszego rozporządzenia.

b) Możliwość ustanowienia przez państwa członkowskie sankcji karnych za naruszenie przepisów rozporządzenia.

Motyw 149

Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanawiania przepisów przewidujących sankcje karne za naruszenie niniejszego rozporządzenia, w tym za naruszenie krajowych przepisów przyjętych na jego mocy i w jego granicach. Sankcje karne mogą również obejmować pozbawienie zysków wynikających z naruszenia niniejszego rozporządzenia. Jednak nałożenie sankcji karnych za naruszenie takich krajowych przepisów oraz nałożenie sankcji administracyjnych nie powinno prowadzić do naruszenia zasady ne bis in idem, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości.

c) Możliwość wprowadzenia nakładania administracyjnych kar pieniężnych na organy i podmioty publiczne.

Motyw 150

(...) **Państwa członkowskie powinny określić**, czy i w jakim zakresie administracyjnym karom pieniężnym powinny podlegać organy publiczne. Nałożenie administracyjnej kary pieniężnej lub wydanie ostrzeżenia nie wpływa na stosowanie innych uprawnień organów nadzorczych ani innych sankcji na mocy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 83 - Ogólne warunki nakładania administracyjnych kar pieniężnych

(...)

7. Bez uszczerbku dla uprawnień naprawczych organu nadzorczego, o których mowa w ust. 58 ust. 2, **każde państwo członkowskie może określić**, czy i w jakim zakresie administracyjne kary pieniężne można nakładać na organy i podmioty publiczne ustanowione w tym państwie członkowskim.

2.10 Odesłania do prawa krajowego dotyczące szczególnych sytuacji związanych z przetwarzaniem danych.

a) Możliwość określenia szczególnych warunków przetwarzania krajowego numeru identyfikacyjnego.

Artykuł 87 - Przetwarzanie krajowego numeru identyfikacyjnego

Państwa członkowskie mogą określić szczególne warunki przetwarzania krajowego numeru identyfikacyjnego lub innego identyfikatora o zasięgu ogólnym. W takim przypadku krajowego numeru identyfikacyjnego lub innego identyfikatora o zasięgu ogólnym używa się wyłącznie z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osoby, której dane dotyczą, które przewiduje niniejsze rozporządzenie.

b) Możliwość wprowadzenia szczegółowych przepisów zapewniających ochrony praw i wolności w przypadku przetwarzania danych w kontekście zatrudnienia.

Motyw 155

W prawie państwa członkowskiego lub w porozumieniach zbiorowych, w tym zakładowych porozumieniach z przedstawicielami pracowników, mogą być przewidziane przepisy szczegółowe o przetwarzaniu danych osobowych pracowników w związku z zatrudnieniem, w szczególności warunki, na których dane osobowe w związku z zatrudnieniem można przetwarzać za zgodą pracownika do celów procedury rekrutacyjnej, wykonywania umowy o pracę, w tym wykonywania obowiązków określonych w przepisach lub w porozumieniach zbiorowych, zarządzania, planowania i organizacji pracy, równości i różnorodności w miejscu pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz do celów indywidualnego lub zbiorowego wykonywania praw i korzystania ze świadczeń związanych z zatrudnieniem, a także do celów zakończenia stosunku pracy.

Artykuł 88 - Przetwarzanie w kontekście zatrudnienia

1. **Państwa członkowskie mogą zawrzeć w swoich przepisach** lub w porozumieniach zbiorowych bardziej szczegółowe przepisy mające zapewnić ochronę praw i wolności w przypadku przetwarzania danych osobowych pracowników w związku z zatrudnieniem, w szczególności do celów rekrutacji, wykonania umowy o pracę, w tym wykonania obowiązków określonych przepisami lub porozumieniami zbiorowymi, zarządzania, planowania i organizacji pracy, równości i różnorodności w miejscu pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony własności pracodawcy lub klienta oraz do celów indywidualnego lub zbiorowego wykonywania praw i korzystania ze świadczeń związanych z zatrudnieniem, a także do celów zakończenia stosunku pracy.

2. Przepisy te muszą obejmować odpowiednie i szczegółowe środki zapewniające osobie, której dane dotyczą, poszanowanie jej godności, prawnie uzasadnionych

interesów i praw podstawowych, w szczególności pod względem przejrzystości przetwarzania, przekazywania danych osobowych w ramach grupy przedsiębiorstw lub grupy przedsiębiorców prowadzących wspólną działalność gospodarczą oraz systemów monitorujących w miejscu pracy. (...)

c)Możliwość wprowadzenia zabezpieczeń i wyjątków w przypadku przetwarzania danych osobowych do celów badań naukowych, historycznych, do celów statystycznych oraz do celów archiwalnych w interesie publicznym.

Motyw 156

(...) Państwa członkowskie powinny ustanowić odpowiednie zabezpieczenia w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych. **Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia na określonych warunkach i z zastrzeżeniem odpowiednich zabezpieczeń dla osób, których dane dotyczą** - szczegółowych uregulowań i wyjątków od wymogu udzielenia informacji oraz prawa do sprostowania lub usuwania danych osobowych, do "bycia zapomnianym", do ograniczenia przetwarzania i do przenoszenia danych oraz do sprzeciwu, gdy dane osobowe są przetwarzane do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych. Takie warunki i zabezpieczenia mogą skutkować szczegółowymi procedurami wykonywania tych praw przez osoby, których dane dotyczą - jeżeli jest to właściwe w świetle celów, którym służy konkretne przetwarzanie - oraz środkami technicznymi i organizacyjnymi mającymi ograniczyć przetwarzanie danych osobowych w myśl zasad proporcjonalności i konieczności. Przetwarzanie danych osobowych do celów naukowych powinno też być zgodne z innymi odpowiednimi przepisami, takimi jak przepisy o próbach klinicznych.

Motyw 157

Łącząc ze sobą informacje z rejestrów, naukowcy mogą uzyskać nową, wartościową wiedzę na przykład o częstych chorobach, takich jak choroba układu krążenia, rak czy depresja. Korzystając z rejestrów, można uściślić wyniki badań naukowych, gdyż będą się one opierać na większej próbie. W naukach społecznych badania oparte na rejestrach pozwalają naukowcom uzyskać kluczową wiedzę o długoterminowych współzależnościach wielu czynników społecznych, na przykład bezrobocia czy edukacji z innymi czynnikami bytowymi. Wyniki badań uzyskane z rejestrów dostarczają solidnej, dobrej jakościowo wiedzy, która może posłużyć do opracowywania i realizowania polityki opartej na wiedzy, podnieść jakość życia wielu osób, a także zwiększyć skuteczność usług społecznych itp. **Dla ułatwienia badań naukowych dopuszcza się przetwarzanie danych osobowych do celów badań naukowych z zastrzeżeniem odpowiednich warunków i zabezpieczeń przewidzianych w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego.**

Motyw 158

Jeżeli dane osobowe są przetwarzane do celów archiwalnych, niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie także do takiego przetwarzania; należy jednak pamiętać, że niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do danych osobowych osób zmarłych. Organy lub podmioty publiczne lub podmioty

prywatne posiadające wpisy będące przedmiotem interesu publicznego **powinny zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego** mieć prawny obowiązek nabywania, ochrony, oszacowywania, systematyzowania, opisywania, przekazywania, promowania, rozpowszechniania i udostępniania wpisów o trwałej wartości dla ogólnego interesu publicznego. **Państwa członkowskie powinny także mieć możliwość** zezwolenia na dalsze przetwarzanie danych osobowych do celów archiwalnych, na przykład z myślą o dostarczeniu konkretnych informacji o postawie politycznej w dawnych systemach państw totalitarnych, o przypadkach ludobójstwa, zbrodniach przeciwko ludzkości (zwłaszcza holokaucie) czy zbrodniach wojennych.

Artykuł 89 - Zabezpieczenia i wyjątki mające zastosowanie do przetwarzania do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych

(...)

2. W przypadku przetwarzania danych osobowych do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych **prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego mogą przewidzieć wyjątki od praw**, o których mowa w art. 15, 16, 18 i 21, z zastrzeżeniem warunków i zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jeżeli jest prawdopodobne, że prawa te uniemożliwią lub poważnie utrudnią realizację wspomnianych konkretnych celów, i jeżeli wyjątki takie są konieczne do realizacji tych celów.

3. W przypadku przetwarzania danych osobowych do celów archiwalnych w interesie publicznym **prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego mogą przewidzieć wyjątki od praw**, o których mowa w art. 15, 16, 18, 19, 20 i 21, z zastrzeżeniem warunków i zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jeżeli jest prawdopodobne, że prawa te uniemożliwią lub poważnie utrudnią realizację wspomnianych konkretnych celów, i jeżeli wyjątki takie są konieczne do realizacji tych celów. (...)

d) Możliwość wprowadzenia przepisów szczególnych określających uprawnienia organów nadzorczych wobec administratorów i procesorów, którzy podlegają obowiązkowi zachowani tajemnicy zawodowej.

Motyw 164

W odniesieniu do uprawnień organów nadzorczych do uzyskania od administratora lub podmiotu przetwarzającego dostępu do danych osobowych oraz do pomieszczeń, **państwa członkowskie mogą** – w granicach niniejszego rozporządzenia – **przyjąć przepisy szczegółowe mające chronić obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej lub innej równoważnej tajemnicy**, o ile jest to niezbędne, by pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej. Pozostaje to bez uszczerbku dla istniejących obowiązków państw członkowskich, by tam, gdzie tego wymaga prawo Unii, przyjąć przepisy o tajemnicy zawodowej.

Artykuł 90 - Obowiązek zachowania tajemnicy

1. **Państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy szczególne określające uprawnienia** organów nadzorczych ustanowione w art. 58 ust. 1 lit. e) i f) wobec

administratorów lub podmiotów przetwarzających, którzy podlegają – na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego lub przepisów ustanowionych przez właściwe organy krajowe – obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej lub innym równoważnym obowiązkom zachowania tajemnicy, jeżeli jest to niezbędne i proporcjonalne w celu pogodzenia prawa do ochrony danych osobowych z obowiązkiem zachowania tajemnicy. Przepisy te mają zastosowanie wyłącznie do danych osobowych, które administrator lub podmiot przetwarzający otrzymali lub pozyskali w wyniku lub w ramach działania objętego tym obowiązkiem zachowania tajemnicy (...).

3. Dopuszczalny zakres krajowej regulacji prawnej o ochronie danych osobowych co do podstaw prawnych przetwarzania danych.

a) Ogólna zasada co do podstaw przetwarzania danych, w tym na podstawie prawa państwa członkowskiego.

Motyw 40

Aby przetwarzanie danych było zgodne z prawem, powinno się odbywać na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, lub **na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej prawem: albo w niniejszym rozporządzeniu, albo w innym akcie prawnym Unii lub w prawie państwa członkowskiego, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu**, w tym musi się ono odbywać z poszanowaniem obowiązku prawnego, któremu podlega administrator, lub z poszanowaniem umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub w celu podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy.

b) Możliwość zachowania lub wprowadzenia bardziej szczegółowych przepisów w zakresie zgodności przetwarzania danych do celów z art. 6 ust. 1 lit. c i e, t.j. gdy przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze oraz gdy przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

Motyw 45

Jeżeli przetwarzanie odbywa się w celu wypełnienia obowiązku prawnego, któremu podlega administrator, lub jeżeli jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej, **podstawę przetwarzania powinno stanowić prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego**. Niniejsze rozporządzenie nie nakłada wymogu, aby dla każdego indywidualnego przetwarzania istniało szczegółowe uregulowanie prawne. Wystarczyć może to, że dane uregulowanie prawne stanowi podstawę różnych operacji przetwarzania wynikających z obowiązku prawnego, któremu podlega administrator, lub że przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej. **Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego powinno określać także cel przetwarzania. Ponadto prawo to może doprecyzowywać ogólne warunki określone w niniejszym rozporządzeniu dotyczące zgodności przetwarzania z prawem**, określać sposoby wskazywania administratora, rodzaj danych osobowych podlegających przetwarzaniu, osoby, których dane dotyczą,

podmioty, którym można ujawniać dane osobowe, ograniczenia celu, okres przechowywania oraz inne środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania. **Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego powinno określać także**, czy administratorem wykonującym zadanie realizowane w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powinien być organ publiczny czy inna osoba fizyczna lub prawna podlegająca prawu publicznemu lub prawu prywatnemu, na przykład zrzeszenie zawodowe, jeżeli uzasadnia to interes publiczny, w tym cele zdrowotne, takie jak zdrowie publiczne, ochrona socjalna oraz zarządzanie usługami opieki zdrowotnej.

Artykuł 6 - Zgodność przetwarzania z prawem

(...)

2. Państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić bardziej szczegółowe przepisy, aby dostosować stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do przetwarzania służącego wypełnieniu warunków określonych w ust. 1 lit. c) i e); w tym celu mogą dokładniej określić szczegółowe wymogi przetwarzania i inne środki w celu zapewnienia zgodności przetwarzania z prawem i jego rzetelności, także w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem przewidzianych w rozdziale IX.

3. Podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c) i e), musi być określona:

a) w prawie Unii; lub

b) w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator.

Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e) – musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa prawna może zawierać przepisy szczegółowe dostosowujące stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym: ogólne warunki zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaj danych podlegających przetwarzaniu; osoby, których dane dotyczą; podmioty, którym można ujawnić dane osobowe; cele, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresy przechowywania; oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w tym w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem, o których mowa w rozdziale IX. **Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym, oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu.**

c) Przetwarzanie danych w celu innym niż cel, w który dane zostały zebrane – prawo państwa członkowskiego jako podstawa przetwarzania danych we wtórnym celu.

Motyw 50

Przetwarzanie danych osobowych do celów innych niż cele, w których dane te zostały pierwotnie zebrane, powinno być dozwolone wyłącznie w przypadkach, gdy jest zgodne z celami, w których dane osobowe zostały pierwotnie zebrane. W takim przypadku nie jest wymagana odrębna podstawa prawna inna niż podstawa prawna, która umożliwiła zbieranie danych osobowych. Jeżeli przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi, **prawo Unii lub prawo**

państwa członkowskiego mogą określać i precyzować zadania i cele, w których dalsze przetwarzanie powinno być uznawane za zgodne z prawem i z pierwotnymi celami. Dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych powinny być uznawane za operacje przetwarzania zgodne z prawem i z pierwotnymi celami. **Podstawa prawna przetwarzania danych osobowych przewidziana prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego może być również podstawą prawną dalszego przetwarzania.(...).**

Artykuł 6 - Zgodność przetwarzania z prawem

(...)

4. Jeżeli przetwarzanie w celu innym niż cel, w którym dane osobowe zostały zebrane, nie odbywa się na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, **ani prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego stanowiących w demokratycznym społeczeństwie niezbędny i proporcjonalny środek służący zagwarantowaniu celów**, o których mowa w art. 23 ust. 1, administrator – aby ustalić, czy przetwarzanie w innym celu jest zgodne z celem, w którym dane osobowe zostały pierwotnie zebrane – bierze pod uwagę między innymi: (...)

d) Możliwość obniżenia granicy wiekowej dziecka, które jest zgodne wyrazić skuteczną zgodę na przetwarzanie danych.

Artykuł 8 - Warunki wyrażenia zgody przez dziecko w przypadku usług społeczeństwa informacyjnego

1. Jeżeli zastosowanie ma art. 6 ust. 1 lit. a), w przypadku usług społeczeństwa informacyjnego oferowanych bezpośrednio dziecku, zgodne z prawem jest przetwarzanie danych osobowych dziecka, które ukończyło 16 lat. Jeżeli dziecko nie ukończyło 16 lat, takie przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy zgodę wyraziła lub zaaprobowała ją osoba sprawująca władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem oraz wyłącznie w zakresie wyrażonej zgody.

Państwa członkowskie mogą przewidzieć w swoim prawie niższą granicę wiekową, która musi wynosić co najmniej 13 lat. (...)

e) Przypadki w których dozwolone jest przetwarzanie tzw. danych wrażliwych z powołaniem się na prawo państwa członkowskiego.

Motyw 51

(...) Takich danych osobowych nie należy przetwarzać, **chyba że niniejsze rozporządzenie dopuszcza ich przetwarzanie w szczególnych przypadkach, przy czym należy uwzględnić, że prawo państw członkowskich może obejmować przepisy szczegółowe o ochronie danych dostosowujące zastosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia tak, by można było wypełnić obowiązki prawne lub wykonać zadanie realizowane w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.** Oprócz wymogów szczegółowych mających zastosowanie do

takiego przetwarzania, zastosowanie powinny mieć zasady ogólne i inne przepisy niniejszego rozporządzenia, w szczególności jeżeli chodzi o warunki zgodności przetwarzania z prawem. Należy wyraźnie przewidzieć wyjątki od ogólnego zakazu przetwarzania takich szczególnych kategorii danych osobowych, m.in. w razie wyraźnej zgody osoby, której dane dotyczą, lub ze względu na szczególne potrzeby, w szczególności gdy przetwarzanie danych odbywa się w ramach uzasadnionych działań niektórych zrzeszeń lub fundacji, których celem jest umożliwienie korzystania z podstawowych wolności.

Motyw 52

Należy również zezwolić na wyjątki od zakazu przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych - o ile przewiduje to prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego i podlega to odpowiednim zabezpieczeniom chroniącym dane osobowe i inne prawa podstawowe - jeżeli uzasadnia to interes publiczny, w szczególności polegający na przetwarzaniu danych osobowych w dziedzinie prawa pracy, prawa zabezpieczenia społecznego, w tym emerytur, oraz do celów bezpieczeństwa, monitorowania i ostrzegania zdrowotnego, zapobiegania chorobom zakaźnym i innym poważnym zagrożeniom zdrowotnym. Taki wyjątek może być przewidziany ze względu na cele zdrowotne, w tym związane ze zdrowiem publicznym oraz zarządzaniem usługami opieki zdrowotnej, w szczególności zapewnianiem jakości i ekonomiczności procedur stosowanych do rozstrzygania roszczeń w sprawie świadczeń i usług w ramach systemu ubezpieczeń zdrowotnych, lub ze względu na cele archiwalne w interesie publicznym, cele badań naukowych lub historycznych lub cele statystyczne. Należy także przewidzieć wyjątek pozwalający przetwarzać takie dane osobowe, jeżeli jest to niezbędne do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń w postępowaniu sądowym, administracyjnym lub też innym postępowaniu pozasądowym.

Motyw 53

Szczególne kategorie danych osobowych zasługujące na większą ochronę powinny być przetwarzane do celów zdrowotnych wyłącznie w przypadkach, gdy jest to niezbędne do realizacji tych celów z korzyścią dla osób fizycznych i ogółu społeczeństwa, w szczególności w kontekście zarządzania usługami i systemami opieki zdrowotnej i zabezpieczenia społecznego, w tym przetwarzania takich danych przez organy zarządcze i centralne krajowe organy ds. zdrowia do celów kontroli jakości, pozyskiwania informacji zarządczych oraz ogólnego krajowego i lokalnego nadzoru nad systemem opieki zdrowotnej i zabezpieczenia społecznego oraz zapewniania ciągłości opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego oraz transgranicznej opieki zdrowotnej lub do celów bezpieczeństwa, monitorowania i ostrzegania zdrowotnego lub do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych, **które mają podstawę w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego i służą interesowi publicznemu**, a także na potrzeby analiz prowadzonych w interesie publicznym w dziedzinie zdrowia publicznego (...).

Artykuł 9 - Przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych

(...)

2. Ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

a) osoba, której dane dotyczą, wyraziła wyraźną zgodę na przetwarzanie tych danych osobowych w jednym lub kilku konkretnych celach, **chyba że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego przewidują, iż osoba, której dane dotyczą, nie może uchylić zakazu, o którym mowa w ust. 1;**

b) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązków i wykonywania szczególnych praw przez administratora lub osobę, której dane dotyczą, w dziedzinie prawa pracy, zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej, **o ile jest to dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, lub porozumieniem zbiorowym na mocy prawa państwa członkowskiego przewidującymi odpowiednie zabezpieczenia praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą; (...)**

g) przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, **na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego**, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą; (...)

h) przetwarzanie jest niezbędne do celów profilaktyki zdrowotnej lub medycyny pracy, do oceny zdolności pracownika do pracy, diagnozy medycznej, zapewnienia opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego, leczenia lub zarządzania systemami i usługami opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego **na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego** lub zgodnie z umową z pracownikiem służby zdrowia i z zastrzeżeniem warunków i zabezpieczeń, o których mowa w ust. 3;

j) przetwarzanie jest niezbędne do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych zgodnie z art. 89 ust. 1, **na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego**, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie, konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą. (...)

f) Przetwarzanie danych dotyczących zdrowia przez pracownika podlegającego obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej.

Motyw 53

(,..) Niniejsze rozporządzenie powinno zatem przewidywać zharmonizowane warunki przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych dotyczących zdrowia, ze względu na szczególne potrzeby, w szczególności gdy dane takie są przetwarzane w określonych celach zdrowotnych przez osoby podlegające prawnemu obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej. **Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego powinny przewidywać konkretne, odpowiednie środki chroniące prawa podstawowe i dane osobowe osób fizycznych. (...)**

Artykuł 9 - Przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych

(...)

3. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przetwarzane do celów, o których mowa w ust. 2 lit. h), jeżeli są przetwarzane przez – lub na odpowiedzialność – pracownika podlegającego obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej na **mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego**, lub przepisów ustanowionych przez właściwe organy krajowe lub przez inną osobę również podlegającą obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, lub przepisów ustanowionych przez właściwe organy krajowe. (...)

g) Możliwość wprowadzenia dalszych ograniczeń co do przetwarzania danych genetycznych, biometrycznych i danych dotyczących zdrowia.

Motyw 53

(...) **Państwa członkowskie powinny móc** zachować lub wprowadzić dalsze warunki, w tym ograniczenia, przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych lub danych dotyczących zdrowia. Warunki te nie powinny jednak utrudniać swobodnego przepływu danych osobowych w Unii, jeżeli odnoszą.

Artykuł 9 - Przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych.

4. Państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić dalsze warunki, w tym ograniczenia w odniesieniu do przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych lub danych dotyczących zdrowia.

h) Przetwarzanie danych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa

Artykuł 10 - Przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa

Przetwarzania danych osobowych dotyczących wyroków skazujących oraz naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa na podstawie art. 6 ust. 1 wolno dokonywać wyłącznie pod nadzorem władz **publicznych lub jeżeli przetwarzanie jest dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego** przewidującymi odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. Wszelkie kompletne rejestry wyroków skazujących są prowadzone wyłącznie pod nadzorem władz publicznych.